

152.

152.452

ภ 614 ๓

5 2

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK THAILAND

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้เกี่ยวกับนิคชอบ
วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๗๑

ปริญญานิพนธ์

ของ

ภัทรา นิคมานนท์

21 ส.ย. 2517

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาามหาบัณฑิต

มีนาคม 2517

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปฏิญานีพจนฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของวิทยาลัยวิชา
การศึกษานานาชาติ

..... ประธาน

..... กรรมการ

13 มีนาคม 2517

ประกาศขอบคุณประการ

ประณามันพันฉบับนี้ว่า เร็วคงได้เพราะผู้เขียนได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากอาจารย์ ดร. นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ และอาจารย์โชติ เพชรชื่น และได้รับความอนุเคราะห์เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์จาก อาจารย์ ดร. อดิศักดิ์ ศรีโสภณ และอาจารย์เก๋อน สันสุพันธ์ประทุม แห่งศูนย์คอมพิวเตอร์ ภาควิชาการพยาบาลวิทย์ และยังได้กับคำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจาก อาจารย์ ล้วน สายยศ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่โศกดาวนามมาข้างต้นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณอาจารย์วิชา อิศาศาสตร์ อาจารย์ใหญ่วิทยาลัยบรมิรมย์ และคณะอาจารย์วิทยาลัยบรมิรมย์ทุกท่านที่กรุณาอำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณอาจารย์ปทุม นิตยานนท์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำและให้กำลังใจในการทำปริญญาโทพิเศษด้วยดีตลอดมา.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	1
บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
✓ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
✓ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
✓ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
✓กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	7
✓สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	16
2	17
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	17
แบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือถือถือหา.....	17
แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ.....	24
แบบทดสอบวัดวินัยในตนเอง.....	24
แบบทดสอบวัดความเกรงใจ.....	25
3	26
วิธีดำเนินการ.....	26
กลุ่มตัวอย่าง.....	26
ตัวแปรที่จะศึกษา.....	26
สถิติและลำดับขั้นของการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
4	30
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
ลักษณะและอักษระที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
ลำดับขั้นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร.....	32
ตอนที่ 2 การพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือถือถือหา.....	39

บทที่	หน้า
5	48
สรุปผลการทบทวนว่า อภิปราย และขอเสนอแนะ.....	48
ความมุ่งหมาย.....	48
กลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
อภิปรายผล.....	56
ขอเสนอแนะ.....	62
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก.....	(1)

บัญชีตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คู่มือการมองแบบทดสอบวัดทักษะการคิดและการถือสิทธิ์ (ข้อ 1 และ ข้อ 2 จาก การทดลองครั้งที่ 1	23
2	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของนักศึกษายชาย.....	32
3	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของนักศึกษานหญิง.....	33
4	ค่าน้ำหนักสมทบของตัวพยากรณ์ (p-weight) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) และค่าสถิติอื่น ๆ ที่ใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ทักษะการถือสิทธิ์ในในกลุ่มนักศึกษายชาย.....	39
5	ค่าน้ำหนักสมทบของตัวพยากรณ์ (p-weight) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) และค่าสถิติอื่น ๆ ที่ใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ทักษะการถือสิทธิ์ในกลุ่มนักศึกษานหญิง.....	42
6	ค่าน้ำหนักสมทบของตัวพยากรณ์ (p-weight) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) และค่าสถิติอื่น ๆ ที่ใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ทักษะการถือสิทธิ์ในกลุ่มนักศึกษานหญิง เมื่อคงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออก.....	45
7	ค่าสถิติมาตรฐานของคะแนนจากแบบทดสอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน....	(2)
8	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดทักษะการถือสิทธิ์.....	(3)
9	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดวินัยในตนเอง.....	(4)

บัญชีภาพประกอบ

ภาพที่

หน้า

- 1 ผังทฤษฎีของทัศนคติต่อการถือศีลห้า..... 20

บทนำ

ในการพัฒนาประเทศจะต้องกระทำทั้งด้านวัตถุธรรมและจริยธรรมไปพร้อม ๆ กันจึงจะบังเกิดผลดี แต่ในสภาพการณ์ปัจจุบันจะเห็นว่าความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ส่วนด้านจริยธรรมนั้นหาได้เจริญควบคู่หรือเป็นสัดส่วนที่พอเหมาะกับความเจริญทางด้านวัตถุธรรมไม่ จนกระทั่งวาทะจิตใจหรือด้านจริยธรรมนี้ถูกมองข้ามไปเสีย ดังจะพบเห็นข่าวเกี่ยวกับการแก่งแย่งชิงดี การขาดความรับผิดชอบ การทุจริตที่พบบ่อย ปัญหาอาชญากรรม การกระทำผิดทางเพศ การละเมิดกฎหมาย และศีลธรรมอันดีงาม เหล่านี้เป็นคน ซึ่งล้วนแต่ชี้ให้เห็นความเสื่อมโทรมทางด้านจริยธรรมของประชาชนนั่นเอง

→ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชเสาวนีย์เกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

"...ความเจริญทางด้านวัตถุเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมากสำหรับชีวิต ความเจริญทางด้านจิตใจสำคัญและจำเป็นไม่น้อยกว่าความเจริญทางด้านวัตถุเลย... น่าเสียดายเหลือเกินที่ทุกวันนี้ความเจริญทางด้านวัตถุก้าวหน้าเกินกว่าความเจริญทางด้านจิตใจไปไกลนัก เป็นเหตุทำให้ทุกคนทุกวันนี้มีความเร่าร้อนกระวนกระวายใจ เกิดความเดือดร้อน ระส่ำระสายไปทั่วทุกมุมโลก เพราะมนุษย์ส่วนมากสมัยนี้บูชา หลงใหลในความเจริญในทางวัตถุมากเกินไป ไม่สนใจในสิ่งที่ เป็นความสุขทางอารมณ์ มัวคิดอยู่กับวัตถุ ซึ่งคนส่วนมากเห็นว่ามีมันบันดาลความมั่งมี ความสะดวกสบาย จึงมุ่งแต่จะแสวงหาและสะสมวัตถุเพื่อประโยชน์และเพิ่มพูนความผาสุกของแต่ละคน พวกกันทอดทิ้งหลงลืมความเจริญทางด้านจิตใจ..." (วันทนี วิชัยกำ, 2515 : 1 - 2)

* เมื่อพิจารณาแนวโน้มของทุกสังคมในปัจจุบันจะเห็นว่าแนวทางการพัฒนามุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมธุรกิจหรือสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งจะเน้นวัตถุนิยมมากกว่าคุณธรรมด้านจิตใจ ดังนั้นการจัดการศึกษาก็จะเน้นวิชาที่ก่อให้เกิดผลทางวัตถุมากกว่าวิชาที่ก่อให้เกิดผลทางความดีและการศึกษาที่มุ่งต่างเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจนี้เองจะทำให้ขาดคุณลักษณะของความ เป็นคนที่แท้จริง (หวง สะเพียรชัย, 2516 : 71 - 77) นั่นคือทำให้เกิดการเหินห่างทางด้านคุณธรรมที่

เปรียบเทียบเสมือนรากแก้วของการพัฒนาสังคม

ศาสตราจารย์เรก ชัยนาม (2509, 51 - 52) กล่าวถึงความสำคัญของจริยธรรมว่า "การกระทำใด ๆ ถ้าขาดหลักในทางจริยธรรมเสียแล้วมันจะดีไปไม่ได้ตลอด เพราะมนุษย์โดยปกติเห็นแก่ตัว แต่จริยธรรมไม่ว่าจะในแง่พุทธศาสนา นิกาย คริสตศาสนา นิกาย หรือในแง่สามัญชน ล้วนช่วยให้เราทราบว่าอะไรถูก อะไรผิด อะไรดี อะไรควร ไม่ควรปฏิบัติทั้งในที่แจ้งและที่ลับ กับเป็นเรื่องสอนให้คนรู้จักละอายต่อความชั่ว รู้จักพอใจกับความดี"

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าการพัฒนาด้านจริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งประการหนึ่งซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาสังคม ทั้งกับการพัฒนาสังคมและการศึกษาจะก่อพยายามรักษาคุณธรรมระหว่างวัฒนธรรมกับจริยธรรมให้เจริญควบคู่กันไปอย่างใกล้ชิดส่วน จึงจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่พึงปรารถนา

สาเหตุสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่ทำให้คนงานจริยธรรมของประชาชนเสื่อมทรามลงก็คือความกดดันทางคาน เศรษฐกิจทำให้ประชาชนในปัจจุบันต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อหาครองชีพด้วยเกณฑ์แหล่แหล่ต่าง ๆ ทั้งทางที่ถูกต้องตามกฎหมายและนอกกฎหมาย การที่จะคำนึงถึงศีลธรรมเชิงสมัยก่อนน้อยลงไป จึงเป็นเหตุให้เขารวมเห็นตัวอย่างที่ไม่ดีงามมากมาย ยิ่งกว่านั้นผู้ใหญ่บางคนก็ใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการประจบประชันอาชีพต่าง ๆ ด้วย นอกจากบีบบังคับหรือผูกมัดรอกต้องมีความกังวลในการประจบอาชีพนอกบ้าน จึงไม่มีเวลาหรือขาดความเอาใจใส่ในเด็กที่ระดมเด็กในปกครอง ปล่อยให้เหี่ยว เติมน้ำสุ่มกันไปในทางที่ผิด และเด็กยังได้รับอิทธิพลจากภาพยนตร์บางเรื่อง หนังสือเกี่ยวกับกรรมวิธีของอาชญากร หนังสือเกี่ยวกับกามารมณ์ เพลง และระบำเปลื้อง ตลอดจนอิทธิพลของวัฒนธรรมของบางประเทศที่ขัดกับวัฒนธรรมไทย ทำให้เด็กหลงไปในทางที่ผิดได้

ผู้เขียนเชื่อว่าวิธีที่จะแก้ปัญหานี้คือการเสริมทราบดีด้านจริยธรรมไว้วิธีหนึ่งนอกจากการพัฒนาทาง เศรษฐกิจและการให้การศึกษาแล้ว ก็น่าจะหาสิ่งที่จะช่วยเหนี่ยวรั้งจิตใจของประชาชนไว้ได้กระทำให้มีความยังึกโดยไม่เป็นทาสของอารมณ์ ดังคำกล่าวของท่านพุทธทาสภิกขุที่ว่า "ความวุ่นวายและปัญหาต่าง ๆ ที่สอยอยู่ทุกวันนี้ เนื่องมาจากคนในยุคนี้ตกเป็นทาสของอารมณ์ ถ้าไม่ตกเป็นทาสของอารมณ์แล้ว ปัญหาต่าง ๆ จะสิ้นสุดไปในพริบตาเดียว" (พุทธทาสภิกขุ,

ปัญหาต่อไปจึงอยู่ที่ว่าจะทำอะไรเป็นเครื่องยืนยันจิตใจไม่ให้มนุษย์กระทำชั่วหรือเป็น
 ทาสของอารมณ์ คำตอบที่น่าจะเห็นตรงกันก็คือศาสนา นั่นคือประชาชนจะต้องเข้าใจศาสนา
 ของตนอย่างถูกต้อง และประพฤติปฏิบัติตามหลักการในศาสนานั้น ๆ

ประเทศไทยเป็นเมืองพระพุทธศาสนา เรายอมรับนับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนา
 ประจำชาติมาเกือบพันปีแล้ว คนไทยเคยเป็นผู้ที่ยศันในพระพุทธศาสนามาเป็นเวลานาน
 บ้าง เมืองก็มีความสงบสุข แต่ในปัจจุบันนี้ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ก้าวหน้าเข้ามามีบทบาท
 สำคัญในการพัฒนาบ้านเมือง และพร้อม ๆ กันนี้วิทยาศาสตร์ก็นำความยุ่งยากมาสู่สังคมไทยด้วย
 คนไทยเราได้รับการศึกษามัธยมซึ่งสอนให้นิยมเหตุผล และก็มีเป็นจำนวนมากที่หันไปบูชา
 วิทยาศาสตร์เป็นพระเจ้า เพราะคิดว่าวิทยาศาสตร์จะบันดาลทุกสิ่งทุกอย่างให้ได้ ทำให้คน
 เป็นจำนวนมากเห็นคุณค่าของศาสนาอันน้อย คนที่ไม่นับถือศาสนาใดทวีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ
 และไม่คิดว่าพระพุทธศาสนาก็สอนให้คนนิยมเหตุผลเช่นกัน ซึ่งทั้งนี้เพราะมิได้มีโอกาสศึกษา
 พระพุทธศาสนาโดยละเอียดนั่นเอง (ชลด อุตทภท, พ.ศ.อ., 2512 : 9) *

พระศรีสุทธีโมลี (2514, 173 - 174) ให้ความเห็นว่า การปฏิบัติธรรมหรือการ
 อบรมตนตามหลักพระพุทธศาสนาจะต้องเริ่มด้วยการละเว้นหรือกำจัดความชั่วก่อนแล้วจึงเสริม
 สร้างความดีใหม่ มีรูป จนถึงความบริสุทธิ์หลุดพ้นในที่สุด

ในระบบแห่งพุทธธรรมนี้ ถือว่าศีลเป็นข้อปฏิบัติขั้นเริ่มแรกที่สุด ซึ่งมุ่งไปที่ความ
 ประพฤติพื้นฐาน จึงเน้นไปที่การละเว้นความชั่วต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้น คือพยายามให้เห็นสิ่ง
 ที่ต้องการกำจัดอย่างชัดเจนเสียก่อน แล้วจึงขยายขอบเขตยกเว้นความประพฤติให้สูงขึ้น
 ในด้านความดี และในระบบการฝึกอบรมของไตรสิกขา ศีลมีข้อปฏิบัติให้ถึงจุดมุ่งหมายสูงสุด
 โดยตัวของมันเอง แต่เป็นวิธีการเพื่อกำหนดนำไปสู่ความเจริญขั้นต่อไป (พระศรีสุทธีโมลี,
 2514 : 173 - 174)

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของนักศึกษาคำเจริญธรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็น
 ความผิดในลักษณะของใจร ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ปล้นทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน
 การพนัน ฉ้อโกง เบียดบังของหลวง ผิดกฎเกณฑ์การ มีและจำหน่ายยาเสพติด ความผิด
 จากการดื่มสุรา เป็นต้น จากสถิติผู้ต้องขังประเภทเถื่อนของกรมราชทัณฑ์ (2511:58-59)

ผู้ทองซึ่งในความผิดประทุษร้ายต่อตัวเป็น 41.43 % ประทุษร้ายต่อชีวิต 26.75 % ผิดพ.ร.บ. ยาเสพติด 16.42 % ประทุษร้ายต่อร่างกาย 4.59 % ผิดเกี่ยวกับเพศ 3.95 % ผิด พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ .07 % ความผิดอื่น ๆ 6.79 % จะเห็นว่าความผิดส่วนใหญ่มีลักษณะ เป็นการกระทำผิดศีลห้าในทางพระพุทธศาสนาอันเป็นหลักจริยธรรมหรือข้อปฏิบัติขั้นต้นประการ แห่งของชาวไทยส่วนใหญ่ หรือผู้ที่นับถือศาสนาพุทธนั่นเอง ✓

การที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติตามที่กล่าวได้ จะต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้าน โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพก็นับว่ามีส่วนสำคัญมาก ผู้ศึกษาเชื่อว่า การปฏิบัติตามที่กล่าวมา จะมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกกับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจ ระเบียบวินัยหรือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และลักษณะอื่น ๆ ทางด้านบุคลิกภาพ

ดังนั้น ประเด็นสำคัญของปัญหาที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้จะเน้นไปในเรื่องศีล 5 คือ ทศนคติต่อการถือศีลห้า โดยจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อ กับองค์ ประกอบด้านบุคลิกภาพ 4 ประการ คือ ความรู้สึกกับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันหรือไม่เพียงใด

ในการศึกษารังนี้ได้ออกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาในวิทยาลัยครู ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาศึกษา (ป.กศ.) ซึ่งนักศึกษาระดับนี้ยังอยู่ในวัยที่เรียกว่า "เยาวชน" อันจะกลายเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต และเยาวชนกลุ่มนี้จะต้องไปมีบทบาทสำคัญในการ ศึกษารวมนักเรียนหรือเยาวชนรุ่นต่อไปอีกด้วย การศึกษากับกลุ่มบุคคลที่จะไปเป็นครูจึงน่าจะ ให้ประโยชน์อย่างยิ่ง ✕

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระหว่างทศนคติต่อการถือศีลห้าแต่ละข้อ และ ทศนคติต่อการถือศีลห้า รวมทั้ง 5 ข้อ
2. เพื่อศึกษาว่าทศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกกับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความ เกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันหรือไม่เพียงใด
3. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทศนคติต่อการถือศีลห้า ในแง่ความรู้สึกกับผิดชอบ วินัย

โดยตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าองค์ประกอบเหล่านี้จะส่งผลต่อ
ทัศนคติการถือศีลหามากน้อยเพียงใด

4. เพื่อศึกษาว่า ความรู้สึกกับผิกชวย วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนทั้ง 4 อย่างนี้ องค์ประกอบใดจะเป็นตัวพยากรณ์ที่ดี และมีความเที่ยงตรง เชิง
พยากรณ์ในการทำนายทัศนคติต่อการถือศีลห

5. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลหแต่ละข้อ และทัศนคติต่อการถือศีล
รวมทั้ง 5 ข้อ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ด้วยเหตุที่ในระบบพุทธธรรมถือว่า "ศีล" เป็นข้อปฏิบัติขั้นเริ่มแรกที่สุดเพื่อก้าวหน้า
ไปสู่ความเจริญขั้นต่อไป คือเป็นการกระทำในลักษณะที่ละเว้นความชั่ว เมื่อสามารถละเว้น
ความชั่วได้จึงง่ายที่จะเสริมสร้างความเป็นบุญ (พระศรีวิสุทธิโมลี, 2514 : 173-174)
ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาคนจริยธรรมของประชาชน

ดังนั้นการศึกษานี้ให้ทราบถึงธรรมชาติและองค์ประกอบแห่งทัศนคติต่อการถือศีลห
ทั้งในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างศีลแต่ละข้อและในแง่ความรู้สึกกับผิกชวย วินัยในตนเอง ความ
เกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้จะช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว
ยังช่วยเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างระบบจริยธรรมให้สอดคล้องกับภาวะเจริญคานวัตฤธรรม
อันเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้ผลจากการศึกษายังให้ประโยชน์ในการเป็นพื้นฐานและเสนอแนะแนวทาง
สำหรับการศึกษาคนควาคานจจริยธรรมในครั้งต่อไปอีกด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กระทำกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นปีที่ 1
และปีที่ 2 แห่งวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2516 จำนวน 336 คน แบ่งชาย 219 คน
หญิง 117 คน

2. การศึกษาค้นคว้านี้จะศึกษาเพียงทัศนคติต่อการถือศีลห ซึ่งเป็นหลักการอบรมเบื้องต้น

ใบการงดเว้นจากความชั่วร้ายหลักพระพุทธรูปศาสนา ถือเป็นการกักขังแก่เพียงความรู้สึกนึกคิด ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเท่านั้น ไม่รวมไปถึงการปฏิบัติตนที่แท้จริง ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

3. การศึกษารังนี้ จะศึกษาองค์ประกอบของทัศนคติต่อการถือศีลห้า ในส่วนที่สัมพันธ์ กับ ความรู้สึกรับนิคชณม วิจัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เท่านั้น

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทัศนคติต่อการถือศีลห้า หมายถึง ความรู้สึกในลักษณะ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย กับพฤติกรรมที่เกี่ยวกับข้อห้ามตามศีลห้า และความตั้งใจที่จะประพฤติปฏิบัติตนตามศีลห้าใน บัญญัติของพุทธศาสนา

2. ศีลห้า ข้อประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ เป็นข้อควรละเว้น 5 ประการ เพื่อไม่ทำให้ผู้อื่นและตัวเองเดือดร้อน อันจะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสุข ใจได้แก่ข้อ 1 ถึงข้อ 5

ศีลข้อ 1 หมายถึง เว้นจากการฆ่าสัตว์หรือมนุษย์ที่ยังมีชีวิตอยู่ให้ถึงแก่ความตาย โดยเจตนา และรวมไปถึงการละเว้นจากการรังแก ทรมาน ถักขังสัตว์หรือมนุษย์ให้เกิดความ ทุกข์ทรมานด้วย

ศีลข้อ 2 หมายถึง เว้นจากการถือเอาทรัพย์สินของผู้อื่น ของสังขม หรือของ ประเทศชาติมาเป็นของตนเองในลักษณะที่ไม่ชอบ ซึ่งเป็นการกระทำเยี่ยงโจร ได้แก่ การลักขโมย ฉก กั้น โขก ปล้น ทุบ ฉ้อ หลอก ลวง ปลอมแปลง ตระบัด เบียดบัง ลักลอบ สับเปลี่ยน ยกยอก หรือถือเอาโดยวิสาสะ

ศีลข้อ 3 หมายถึง เว้นจากการประพฤตินิคชณมทางกาม หมายถึง การประกอบ ประเวณีกับชายหรือหญิงต้องห้าม รวมไปถึงการพยายามหาทางแตะเนื้อต้องตัว พูดยาเสน่ห์ โลม แสดงอาการรักใคร่ในเชิงชู้สาวกับหญิงหรือชายที่ยังมีสามีหรือภรรยา

ท่านพุทธทาสภิกขุ (2505) ให้ความหมายของศีลข้อ 3 กว้างไปถึงการไม่ ละเมิดของรักใคร่ของใครของผู้อื่น เช่น การไปทำให้ทุกตาอื่นเป็นที่รักของ เด็กคนอื่นให้เสียหาย สกปรก หรือแสดงการขำยี้ให้เว้าของ เขาเจ็บช้ำน้ำใจก็อยู่ในข่ายนิคชณมศีลข้อ 3

ที่ลข้อ 4 หมายถึง เว้นจากการพูดไม่ตรงกับความจริง โดยเจตนาจะให้ผู้อื่นเข้าใจ
ตามที่ตนพูดอันทำให้เกิดผลเสียแก่ผู้อื่น ชีวโคแก่ ปด ทนสาบาน ทำเล่ห์กระเท่ห์ มารยา
ทำเลศ เสริมความ อ้าความ และทำเครื่องหมายต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ

ที่ลข้อ 5 หมายถึง เว้นจากการค้ำน้ำเมาหรือสุราเมรัย รวมไปถึงการไม่ตก
เป็เตาสของขมายมุขทุกชนิด หรือสิ่งมีนเมา เสพยติคทั้ง รูปธรรมและนามธรรม อันเป็นทาง
แห่งความประมาทมัวเมา

3. ความรู้สึกกับนิคชย (Sense of responsibility) หมายถึงลักษณะของ
บุคคลที่แสดงถึงความเอาใจใส่ จคจอและรับ เป็นภาระต่อหน้าที่การงาน การดำเนินชีวิตความ
เป็นญูของตนและผู้อยู่ในความดูแล ตลอดจนสังคม พยายามทำหน้าที่ต่าง ๆ อย่างเต็มความ
สามารถ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

4. วินัยในตนเอง (Self-discipline) หมายถึงลักษณะของบุคคลที่แสดงถึง
ความพยายามในการควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนได้ตั้งใจไว้

5. ความเกรงใจ (Krengchai) เป็นกลวิธีทางจิตวิทยาที่บุคคลใช้เพื่อรักษา
บรรยากาศทางสังคม (Social Atmosphere) บุคคลสัมพันธ์ (Interpersonal
Relationship) ทักนคติ (Attitude) การรักษาหน้า (Self Image) ที่มีอยู่ให้
คงสภาพเดิมหรือดีขึ้นโดยการรังับ (Inhibit) ที่จะไม่ทำตามความตั้งใจหรือจำต้องทำ
ตรงกันข้ามกับความตั้งใจ หรือตามความถองการของตนเอง หรือเปลี่ยนไปเป็นอย่างอื่น ส่วน
มากความ เกรงใจ เกิดขึ้นในบุคคลที่มีฐานะทางสังคมต่ำกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง (วิรุพทช วิเชียรโชติ,
2513 : 2)

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ เทอมแรกจนถึง เทอม
ที่เก็บข้อมูลซึ่งถือตามทะเบียนของวิทยาลัย ทั้งนี้ไม่รวมคะแนนจากการฝึกสอนด้วย เนื่องจาก
นักศึกษบางกลุ่มยัง ไม่ได้ทำการฝึกสอน

ทฤษฎีและ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกนักบวช

1. เอกสารเกี่ยวกับทัศน ใต้อการถือศีลห้า

ทานพุททสาสิกข 5 : 9 - 10) ใค้ให้ความ เห็น เกี่ยวกับการป้องกันบัญญัติ

งานจริยธรรมว่า ทางหนึ่งที่จะทำได้คือ การพยายามหาทางแก้ปัญหา เกี่ยวกับความประพฤติ ของเด็กโดยพยายามให้เด็กได้ใกล้ชิดกับศาสดา ให้ได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าธรรมอย่างใกล้ชิด และให้มีโอกาสปฏิบัติธรรมด้วย พระกรวีวิสุทธิโมลี (2514 : 173 - 174) ได้ให้ความ เห็นว่า การปฏิบัติธรรมในระบบพุทธธรรมถือว่า เป็นการปฏิบัติขั้นแรก ก็คือได้ซึ่ง เป็นการละเว้น จากความชั่ว เมื่อสามารถละเว้นได้แล้ว การจะเสริมสร้างความคิดก็ย่อมทำได้ง่ายขึ้น

ท่านพุทธทาสภิกขุ (2503 : 64 - 65) ได้ให้ความหมายของ "ศีล" ว่า หมายถึง "การประพฤติดี ประพฤติถูกต้องตามหลักทั่วไป ที่มีหลักอยู่ว่า ไม่เป็นการกระทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่ทำให้คนเดือดร้อนในการที่เกี่ยวเนื่องกัน ในสังคมมนุษย์ หรือเกี่ยวเนื่องกันภายในครอบครัว" และ "ศีล" เดิมเรียกว่า "ศีลสิกขา" แปลว่าสิ่งที่ควรศึกษาหรือควรอบรม ซึ่ง เป็นการปฏิบัติเพื่อความปกติ สงบเรียบร้อย ปราศจากโทษขั้นต่าง ๆ ที่เป็นไปทาง กาย วาจา ทั้งที่เกี่ยวกับสังคมและส่วนตัว หรือสิ่งของต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่การอยู่"

จากการศึกษาจากเอกสารหลายเล่มและสนทนากับผู้รู้ พาะระประมวล เนื้อหาของ ศีลห้าข้อต่าง ๆ ได้ดังที่กล่าวไว้ในนิยามศัพท์เฉพาะ

เท่าที่ผู้ศึกษาได้ค้นคว้ามายัง ไม่พบผลการวิจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อการถือศีลห้าเลย จะมีก็เป็นเพียงบทความหรือการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับศาสนา ซึ่งพอจะให้ประโยชน์ หรือ แนวคิดต่อการศึกษาเรื่องนี้บ้างดังต่อไปนี้

1. วิญญู ศรีหงส์ (2501) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติและความสับสนใจของนักเรียนต่อ พุทธศาสนา จากนักเรียนชั้นมัธยม จำนวน 1050 คน ในโรงเรียนสวนกุหลาบ พบว่า นักเรียน 59 % เห็นความจำเป็นในการศึกษาศาสนาและศีลธรรม 99 % ไม่ชอบเรียนศีลธรรม อ้างว่า กะแหม่นอย 88.9 % ให้เหตุผลว่า พระรัตนตรัยทำให้ตนเป็นคนดี และธรรมที่นักเรียนรู้จัก มากที่สุดคือ "ศีลห้า"

ผลการศึกษาของ สุชา ธรรมมิตร (2504) พบว่า กุศลธรรมที่ทางบ้านอบรม สั่งสอนให้นักเรียนยึดถือเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความกตัญญู กเวที ทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว ความพยายาม ความมีใจเมตตากรุณา และให้ยึดถือศีลห้า และผลจากการสัมภาษณ์ ผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองส่วนมากสนใจใฝ่ใจความพยายาม และความขยันหมั่นเพียร รองลงมา ถือให้ถือศีลห้า ใฝ่ใจเมตตากรุณา เอื้อเอื้อเผื่อแผ่ ให้พึ่งตนเอง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ผลการศึกษาของ 2 คนข้างกัน แสดงให้เห็นว่า ทั้งผู้ปกครองและนักเรียนต่างก็เห็นความจำเป็นในการศึกษาที่ลดกรรม และยอมรับว่าการปฏิบัติตนตามศีลห้าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรกระทำ ปัญหาขั้นต่อไปคือ อะไรเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติตนตามศีลห้า

พระภิกษุวิสุทฐิโมลี (2514 : 173 - 174) เน้นให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางแห่งศีลกับความรับผิดชอบว่า "แนวทางแห่งศีลกล่าววว่า ความรับผิดชอบขั้นพื้นฐานที่สุดของบุคคลแต่ละคน ก็คือความรับผิดชอบต่อตนเองในการที่จะไม่ให้เกิดความผิดที่จะทำความชั่ว กวดยการ เบียดเบียนหรือล่วงละเมิดต่อบุคคลอื่นอยู่ในจิตใจของตนเอง

ทานพุทธทาสภิกขุ (2497 : 119) ซึ่งให้เห็นว่า สาเหตุสำคัญที่สุดของการผิดศีลห้าคือ "การทำตามใจตนเอง" คือไม่สามารถบังคับจิตใจตนเองได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสาเหตุประการหนึ่งของการที่ตนกระทำผิดศีลห้าก็คือการขาด "วินัยในตนเอง"

ชานินทร์ ทรัพย์วิเชียร (2509 : 60 - 81) ได้กล่าวในการสัมมนาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อทางจริยธรรมว่า อุปสรรค 3 ประการในการแก้ปัญหาการรื้อราษฎรบังหลวง ก็คือความคิดที่ว่า "ชู้ระไม่ไซ่" "คนอื่นเขาทำไถ่ทำไมเราจะทำไม่ไถ่" และ "พื้นที่เมืองไทยไม่ไซ่เมืองนอก" แสดงว่าคนที่รื้อราษฎรบังหลวง ซึ่งเข้าข่ายประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือการกระทำผิดศีลข้อ 2 นั้น เป็นคนที่ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ซึ่งเรียกว่า "วินัยในตนเอง" และ ชานินทร์ ยังได้เสนอแนะวิธีการแก้ไขการรื้อราษฎรบังหลวง โดยการอบรมให้ประชาชนมีศีลธรรมบรรยาสูง รู้สึกรับผิดชอบต่อรวมทั้งรู้จักหน้าที่ของพลเมืองด้วย

จากรายงานของศาลคดีเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเยาวชน มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการกระทำผิดไม่ว่าจะเป็นลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย หรือระเมิดชวค มักปรากฏว่าเป็นพวกที่ไม่สนใจเล่าเรียน ชอบหนีโรงเรียนเสมอ เด็กอ้างเหตุผลว่าเรียนไม่ทันเพื่อน สติปัญญาไม่ก็เคยไม่สนใจการเรียน พวกเหล่านี้จะพยายามหลบหนีออกจากโรงเรียน แล้วจับกลุ่มกันไปเที่ยวเล่น ในบางกริ่งปรากฏว่าผู้ปกครองมิได้ทราบถึงการที่เด็กของตนหนีโรงเรียน (ศาลคดีเด็กและเยาวชน, 2507 : 66) จากรายงานนี้พอจะชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมที่ผิดต่อศีลห้ามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กด้วย

ในด้านความแตกต่าง ระหว่างเพศนั้น วันทนี วิชัยคำ (2505) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อพุทธศาสนาของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นิสิตหญิงมีแนวโน้มที่จะมี

ทัศนคติที่คัดค้านพระพุทธรศาสนามากกว่านิสิตชาย และนิสิตที่มีเป้าหมายในชีวิตว่า " เพื่อพัฒนาตนเองและช่วยผู้อื่นพัฒนาให้บรรลุบรรพชรรพ" มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่คัดค้านพระพุทธรศาสนา มากกว่าคนอื่น

2. เอกสารเกี่ยวกับความรู้สึกรับผิดชอบ

(ข) ฟังก์ และ แวกเนลส์ (Funk and Wagnalls) ได้ให้ความหมายของความรู้สึกรับผิดชอบ (Sense of responsibility) ว่าเป็นความคาดคะเนตนว่าจะสามารถรับผิดชอบได้มากน้อยเพียงใด ความสามารถจัดการเงินและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งยังหมายถึงความสามารถในการตอบสนองต่อหน้าที่ หรือข้อตกลงที่ได้ตั้งไว้ ตามอุดมคติ กฎของศีลธรรม หรือหลักธรรมอื่นๆ ความรู้สึกรับผิดชอบเป็นผลสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติที่ต้องการ (วรวิณี รักธรรม, 2515 : 4)

ฟู ซวาล แพร์ทกุล (2514 : 33) ให้ความหมายของความรู้สึกรับผิดชอบว่าเป็นการแสดงออกซึ่งความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไปทั้งในคำมั่นที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยการแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดหมาย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับงานมา

แคทเทล (Cattell) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการรับผิดชอบสูงไว้ว่า คือบุคคลที่รับผิดชอบในหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียร ถึกอดศีลวีร ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ ลักษณะผู้มีความรับผิดชอบน้อยคือ คนที่ถือความสะสวักเป็นเกณฑ์ หลีกเลียงข้อบังคับ (ยุพา อานันท์สิทธิ์, 2515 : 26)

บราวเน (Browne) สรุปรองกัประกอบของความรู้สึกรับผิดชอบว่า เป็นความไวใจได้ ความคิดริเริ่ม ความไม่ทอดอัยต่ออุปสรรค ทำงานแข่งขัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะทำให้อีกกว่าเกิน (ยุพา อานันท์สิทธิ์, 2515 : 26)

(ค) ยุพา อานันท์สิทธิ์ (2515 : 27) ได้ศึกษาความหมายของความรู้สึกรับผิดชอบ จากความหมายที่บุคคลต่าง ๆ ให้อไว้ แล้วสรุปให้นิยามองค์ประกอบ (Constitutive definition) ของความรู้สึกรับผิดชอบว่า คือ "บุคลิกลักษณะหนึ่งของบุคคลที่แสดงถึงความเชื่อมั่น

ในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง มีวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองได้ ทำงานแข่งขัน บากบั่นไม่
ทอดอ้อยต่ออุปสรรค เป็นที่ไว้วางใจได้ ปรารถนาที่จะทำให้ดีกว่าเดิม ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ ถือศักดิ์ศรี"

นอกจากนี้บุฟฟา อาพันทิสทรี (2515 : 28) ยังให้นิยามปฏิบัติการ (Operational definition) ของความรู้สึกรับผิดชอบว่า คือ "บุคลิกลักษณะหนึ่งของบุคคลซึ่งเมื่อ
ปะทะสัมพันธ์กับสถานการณ์หรือบุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมารวม ๆ กัน ควบคุมการทำงานขยัน
ขันแข็ง บากบั่นไม่ทอดอ้อย ต่ออุปสรรค เป็นที่ไว้วางใจได้ มีความปรารถนาที่จะทำให้ดีกว่าเดิม
ควบคุมตนเองได้ มีวินัยในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง เชื้อมั่นในตนเอง ยึดมั่นในกฎเกณฑ์

จากนิยามของบุคคลต่าง ๆ ที่รวบรวมมานี้สรุปเป็นนิยามองค์ประกอบได้ว่า
ความรู้สึกรับผิดชอบ คือ "ลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงความเอาใจใส่ จดจ่อ และรับเป็นภาระ
ต่อหน้าที่การงาน การดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของตนและผู้อยู่ในความดูแลตลอดจนสังคัม
พยายามทำหน้าที่ต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุจุดหมายโดยไม่ยอต่อ
อุปสรรค"

ไซค์แมน (Siedman, 1962 : 413 - 415) ได้รวบรวมผลการศึกษาของ
บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความรู้สึกรับผิดชอบดังนี้คือ เกเซิล และ ลอร์ด (Gesell and
Lord) พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจ และสังคมต่ำมีโอกาสที่จะรับผิดชอบ
ตนเองมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจ และสังคมสูง และผลการศึกษา
ของ นอร์ริส (Norris) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตรงต่อเวลากับผลการเรียนใน
นักเรียนชายพบว่า มีความสัมพันธ์ .69 และในนักเรียนหญิง .77

มิลเลอร์ (Mueller, 1969) ได้ศึกษาความรู้สึกรับผิดชอบทางสังคม
ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ พบว่า นักศึกษาทั้งชายและหญิงที่ไ้รับทุน เรียนดีทำ
คะแนนความรู้สึกรับผิดชอบได้สูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้ทุน นั่นคือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนสูงมีความรู้สึกรับผิดชอบสูงกว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

กาญจนา ทาสิตะพันธ์ (2510 : 193 - 201) กล่าวว่า ความรู้สึกรับผิดชอบ
เกี่ยวข้องกับกา ควบคุมตนเอง อยู่มาก คนที่มีความรู้สึกรับผิดชอบแมจะอยู่ในที่ลับตาผู้อื่นก็จะ
ไม่กระทำความผิด ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าความรู้สึกรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ในทางตรงกับความ มีวินัย
ในตนเอง

6 ผลการศึกษาของ วรณี รักธรรม (2515) ในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้สึกรับนิคชอบพบว่า ความรู้สึกรับนิคชอบมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล และไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความต้องการผลสัมฤทธิ์ เมื่อแบ่งกลุ่มโดยถือเพศเป็นเกณฑ์พบว่า ในกลุ่มเด็กไทยเชื้อชาติไทยนั้น เด็กหญิงมีความวิตกกังวลและความรู้สึกรับนิคชอบมากกว่าเด็กชาย แต่มีความต้องการผลสัมฤทธิ์น้อยกว่าเด็กชาย ส่วนในกลุ่มเด็กไทยเชื้อชาติจีนพบว่า เด็กหญิงมีความรู้สึกรับนิคชอบมากกว่าเด็กชาย ส่วนความวิตกกังวลและความต้องการผลสัมฤทธิ์นั้น ไม่แตกต่างกัน

3. เอกสารเกี่ยวกับวินัยในตนเอง

V สมาคมการศึกษาเรื่องเด็กแห่งสหรัฐอเมริกา (Child Study Association of America; 1952 : 132 - 135) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของวินัยว่า เพื่อระงับหรือควบคุมความโกรธ ความรู้สึกต่ำต้อย ความรู้สึกว่าตัวเองมีความผิดอยู่ตลอดเวลา และมีความกลัวต่าง ๆ เพราะความรู้สึกเหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การแสดงหรือขจัดความรู้สึกดังกล่าว จึงเป็นทางหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง

(1) ✓ เชเวียคอฟ และ ฟริทซ์ (Sheviakov and Fritz, 1955 : 8 - 14) ได้ศึกษาถึง ประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กว่า ควรจะเน้นวินัยในตนเองมากกว่าที่จะเป็นวินัยที่อยู่บนรากฐานของการให้ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือวินัย ดังสุภาษิตว่า "รักลูกให้ดี" และยังได้ให้ความเห็นต่อไปอีกว่า ควรเป็นเรื่องของความเต็มใจ ซึ่งไม่ใช่การกระทำตามคำสั่ง หรือเพราะการลงโทษ นับเป็นการปลูกฝังให้เกิดวินัยในตนเอง ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความชื่นชมและความรักในอุดมคติ หรือการยืนยันใจจุดมุ่งหมายที่ตนสร้างขึ้น

(2) ✓ ออสซูเบล (Ausubel, 1965 : 189 - 190) ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกับ เชเวียคอฟ และ ฟริทซ์ ว่า แบบของวินัยที่ได้ผลและมั่นคง ซึ่งเราต้องการจะให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลก็คือวินัยแห่งตน ที่มีรากฐานมาจากการควบคุมภายในและภายนอกตน การควบคุมภายนอกตน เช่น การดูแลที่สม่ำเสมอ เป็นต้น แต่การบังคับและการลงโทษซึ่งเป็นการควบคุมภายนอกตนอย่างหนึ่งจะช่วยปลูกฝังวินัยแห่งตนได้เพียงเล็กน้อย

วิรุพทช วิเชียรโชติ (2516 : 87) กล่าวถึงบุคลิกภาพในสังคมไม่ตรีสัมพันธ์ว่า

มีความต้องการมิตรภาพ ต้องการความรัก ความอบอุ่นจากผู้อื่น หรือมีหนึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น หรือจากสังคม ความสัมพันธ์จึงเป็นไปตามเกณฑ์ของอารมณ์ ความรู้สึกมากกว่าเหตุผล ผู้เยาว์ไม่สามารถสรุปหลักเกณฑ์เพื่อยึดเป็นค่านิยมของตนเอง ได้ว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควรประพฤติ ซึ่งมักไม่ค่อยเกิดวินัยในตนเอง และขาดความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง ใช้อำนาจการควบคุมจากภายนอก (External Control)

ส่วนบุคลิกภาพในสังคมแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์นั้นมีความต้องการความสำเร็จแทนมิตรภาพ ฉะนั้นมิตรภาพของสังคมแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์จึงตั้งอยู่บนรากฐานของความสามารถ ความสัมพันธ์จึงเป็นไปตามเหตุผลมากกว่าอารมณ์ ทำให้บุคคลควบคุมตนเองได้ ผู้เยาว์มีความสามารถสรุปกฎเกณฑ์เพื่อยึดเป็นค่านิยมของตนเอง ได้ จึงเกิดคามมีวินัยในตนเอง และมีกาบรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง ใช้อำนาจการควบคุมจากภายใน (Internal Control)

✧ ในคำความหมายของวินัยในตนเองนั้น (English and English, 1958 : 487) ได้ให้ความหมายว่าเป็นลักษณะของกาทำตนเอง ควบคุมหรือบังคับตนเอง โดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลได้สร้างขึ้น สำหรับตนเอง หรือเป็นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นที่ตามความตั้งใจ

การศึกษาของไบรซ์ (Bryant, 1971 : 4854 -B) พบว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน (Internal Control) ดีกว่านักเรียนที่เชื่ออำนาจภายนอกตน (External Control) โดยพบว่าผู้ที่เชื่ออำนาจภายในตนมีวินัยในตนเองมากกว่า ปรบัตว์ได้ดีกว่า มีความต้องการผลสัมฤทธิ์และมีความออกทนมากกว่า

⊙ วิกกินส์ (Viggans, 1971 : 289) ได้อ้างถึงผลการวิจัยของโก (Gough) ที่ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พบว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองสูง จะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความออกทน มีเหตุผลที่ประสิทธิภาพ และเป็นเหตุผลของตนเอง มีความยึดหยุ่นในความคิดและพฤติกรรมทางสังคม และยังพบว่า โดยทั่วไป จะบี่สุขภาพดีกว่าผู้ที่ขาดวินัยในตนเองด้วย

• เบรคเคนริดจ์ (Breckenridge, 1955 : 80) อ้างถึงผลของการศึกษาของ

สโตรทเธอร์ (Strother) แจ็ค (Jack) และ เพจ (Page) ว่า เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรู้สึกรับผิดชอบและสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

สมคิด ไชยบุรินทร์ (2511) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพบางด้านของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำชั้น มศ.1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนสูง มีความมั่นคงทางอารมณ์ดีกว่า มีความรับผิดชอบมากกว่า และมีความสามารถบังคับตนเองมากกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ

4. เอกสารเกี่ยวกับความเกรงใจ

การศึกษาเรื่องความเกรงใจในคนไทยนั้น เกิดจากความริเริ่มของ ดร.วิรุทธ วิเชียรโชติ และคณะ ซึ่งได้พยายามศึกษาลักษณะและธรรมชาติของความเกรงใจ และได้ให้ความหมายของความเกรงใจที่สังคมไทยถือว่าเป็นคุณธรรม (Value) อย่างหนึ่งซึ่งเป็นเกรงใจที่ทำให้เห็นว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ดี มีเกียรติ มีการศึกษา และมีสัมมาคารวะ นับได้ว่าความเกรงใจเป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งมีผลในทางส่งเสริมความราบรื่นให้กับไมตรีสัมพันธ์ของสังคมไทย แต่อีกทัศนะหนึ่ง ความเกรงใจนั้นหากมีมากเกินไปหรือใช้ไม่ถูกต้องตามกาลเทศะ และหลักของเหตุผลแล้วก็นำมาสู่การพัฒนาบุคลิกภาพไปสู่การหลงแห่งประชาธิปไตย (วิรุทธ วิเชียรโชติ, 2513 : 33 - 34)

วิรุทธ วิเชียรโชติ (2513 : 2) ได้ให้ความหมายของความเกรงใจว่าเป็นแนววิถีทางจิตวิทยาที่บุคคลใช้เพื่อรักษาบรรยากาศทางสังคม (social atmosphere) บุคคลสัมพันธ์ (interpersonal relationship) ทัศนคติ (Attitude) การรักษาหน้า (Self Image) ที่มีอยู่ในสังคมภาพเดิมหรือค้ำขึ้นโดยกว้าง (Inhabit) ที่จะไม่ทำ ความความตั้งใจหรือความต้องการของตนเอง หรือจำต้องทำตรงกันข้ามกับความตั้งใจ หรือ ความความต้องการของตนเอง หรือเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างอื่น ส่วนมากความเกรงใจเกิดขึ้นในบุคคลที่มีฐานะทางสังคมต่ำกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง

ประสิทธิ์ บัวกลี (2514) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความเกรงใจ

และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนไทยต่างจังหวัด นักเรียนไทยในกรุงเทพฯ และนักเรียนนานาชาติ พบว่า นักเรียนที่มีความกระตือรือร้นสูงและค่าความวิตกกังวลสูง และมีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ ส่วนนักเรียนที่มีความกระตือรือร้นในระดับปานกลางจะมีความวิตกกังวลต่ำ และมีความคิดสร้างสรรค์สูง แสดงว่าความกระตือรือร้นในระดับปานกลางเป็นลักษณะที่พึงปรารถนา

ผลการศึกษาของ วิราพร เทพวีระพงศ์ (2514) พบว่าความกระตือรือร้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมแบบไมตรีสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับลักษณะความเป็นผู้นำและมีความสัมพันธ์เป็นเส้นโค้งกับความคิดสร้างสรรค์ กล่าวคือกลุ่มที่มีความกระตือรือร้นสูงกับต่ำ จะมีความคิดสร้างสรรค์น้อยกว่ากลุ่มที่มีความกระตือรือร้นปานกลาง

นอกจากนี้ยังพบว่าทาง คณะพฤติกรรมกรรมบำบัดปัญหานั้น กลุ่มที่มีความกระตือรือร้นต่ำ จะแสดงความอ่อนคลายความตั้งใจ เครียด แสดงอาการก้าวร้าว โกรธ ติเตียน และแสดงความเห็นโต้แย้งมากกว่ากลุ่มที่มีความกระตือรือร้นสูง ซึ่งในกลุ่มหลังนี้จะแสดงความเกรียบทางอารมณ์ แสดงความเห็นด้วย แสดงความถ่อมตนมากกว่ากลุ่มแรก

สุจินต์ ปรีชาสามารถ (2515) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ความกระตือรือร้น และลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนที่มีพฤติกรรมคล้อยตามและขัดกับสังคม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้น มศ.3 ในกรุงเทพฯ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความกระตือรือร้น นักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมคล้อยตามสังคมมีความกระตือรือร้นแบบตรงเชิงบวกกับลักษณะความเป็นผู้นำ และนักเรียนที่มีพฤติกรรมขัดกับสังคม มีความกระตือรือร้นสูงว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมคล้อยตามสังคม

ปราชญ์กุลป์ กังหนเนตร (2515) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมคหกรรมระหว่างบุคคล ความกระตือรือร้น และการปรับตัว กับนักเรียนชั้น มศ.3 พบว่า

1. พฤติกรรมทำหุนหันพลันแล่น และพฤติกรรมแก้ปัญหาที่บุคคลอื่น มีความสัมพันธ์ทางลบกับความกระตือรือร้น
2. พฤติกรรมทำหุนหันพลันแล่น และพฤติกรรมแก้ปัญหาที่ตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความกระตือรือร้น
3. พฤติกรรมยกโทษหรือให้อภัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความกระตือรือร้น

4. พฤติกรรมแก้ปัญหา โดยถือว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นเองก็สงบไปได้เอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจ

5. ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัว

สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้

1. ทักษะการถือศีลแต่ละข้อ น่าจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในทางบวก
2. ทักษะการถือศีลแต่ละข้อ น่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับทัศนคติต่อการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ (ศ 1-5)
3. ความรู้สึกรับนิคชฌม วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน น่าจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในทางบวก
4. ความรู้สึกรับนิคชฌม วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน น่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับทัศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อ และทัศนคติต่อการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ
5. ความรู้สึกรับนิคชฌม วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน น่าจะมีความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ที่จะทำนายตัวเกณฑ์ ซึ่งได้แก่ ทักษะการถือศีลแต่ละข้อ และทัศนคติต่อการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ

เครื่องมือและการสร้าง เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบทดสอบ 4 ประเภท คือ แบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือศีลห้า แบบทดสอบวัดความรู้ที่รับฝึกสอน แบบทดสอบวัดวินัยในตนเอง และแบบทดสอบวัดความเกรงใจ สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นถือเอาคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่เทอมแรกถึง เทอมที่ทำการศึกษา ซึ่งคัดลอกมาจากแผนกทะเบียนของวิทยาลัยต่อไปนี้เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือศีลห้า

แบบทดสอบชุดนี้ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเอง ซึ่งดำเนินการสร้างดังนี้

1.1 การศึกษาค้นคว้าก่อนการสร้างแบบทดสอบ ได้ดำเนินการดังนี้

1.11 ศึกษาทฤษฎีและวิธีสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพและทัศนคติจากหนังสือและคำบรรยายของ ดร.วิรัช วิเชียรโชติ ในวิชา การวัดบุคลิกภาพ (Measurement of Personality) ทฤษฎีการทดสอบและการวัด (Theory of Test and Measurement)

1.12 ศึกษาความหมายและรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับศีลห้าจากหนังสือเอกสารต่าง ๆ จากคำบรรยายและการสนทนากับผู้รู้ ซึ่งสรุปความหมายของศีลห้าดังแสดงในคำนิยามศัพท์เฉพาะ

นอกจากการศึกษาค้นคว้าความหมายของศีลแต่ละข้อแล้วยังพอประมวลลักษณะของบุคลิกภาพและสาเหตุทางจิตวิทยาที่ทำให้บุคคลกระทำผิดศีลดังนี้

- ทำตามใจตนเอง ไม่สามารถบังคับใจตนเองได้
- ไม่เชื่อเรื่องบาปบุญ
- เห็นแก่ตัว เอาตัวเอาเปรียบ
- ขาดความเมตตากรุณา

- ไม่มีความละเอียดรอบคอบและไม่ละเอียดใจตนเอง
- ไม่มีคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดี
- ขาดสติสัมปชัญญะ
- ขาดความรู้สึกรับผิดชอบ
- มีความโลภ ความทะเยอทะยาน
- เกเรงใจพวกพ้อง เห็นแก่พวกพ้อง
- อยากรู้อยากเห็น อยากรับคำชมเชย
- อยากรู้อยากเห็น อยากรดองดี
- ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

1.13 ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับทัศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อ โดยใช้แบบสำรวจวิกฤติ (Critical incident technique) ตามความคิดเห็นจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคค่ำ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร จำนวน 38 คน

จากการศึกษาทฤษฎี ผลงานวิจัย สันทนาการกับผู้รู้และใช้แบบสำรวจพฤติกรรมวิกฤติ พบสรุปคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการถือศีลห้าดังนี้

ข้อ 1

- ความเมตตาการุณย
- การทำตามใจตนเอง
- ความนับงทางอารมณ์
- ความมีสติสัมปชัญญะ
- ความรู้สึกละเอียดรอบคอบ

ข้อ 2

- การทำตามใจตนเอง
- ความสันโดษ
- ความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม
- ความละเอียดรอบคอบ
- ความซื่อสัตย์สุจริต

- คุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดี

ข้อ 3

- การทำตามใจตนเอง
- ความละเอียดรอบคอบ
- ความรู้สึกรับผิดชอบต่องานและผู้เกี่ยวข้อง
- ความซื่อสัตย์สุจริต
- วินัยในตนเอง

ข้อ 4

- การทำตามใจตนเอง
- ความซื่อสัตย์สุจริต
- การเห็นแก่พวกพ้องและเห็นแก่ตนเอง
- คุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดี
- การยอมรับตนเอง

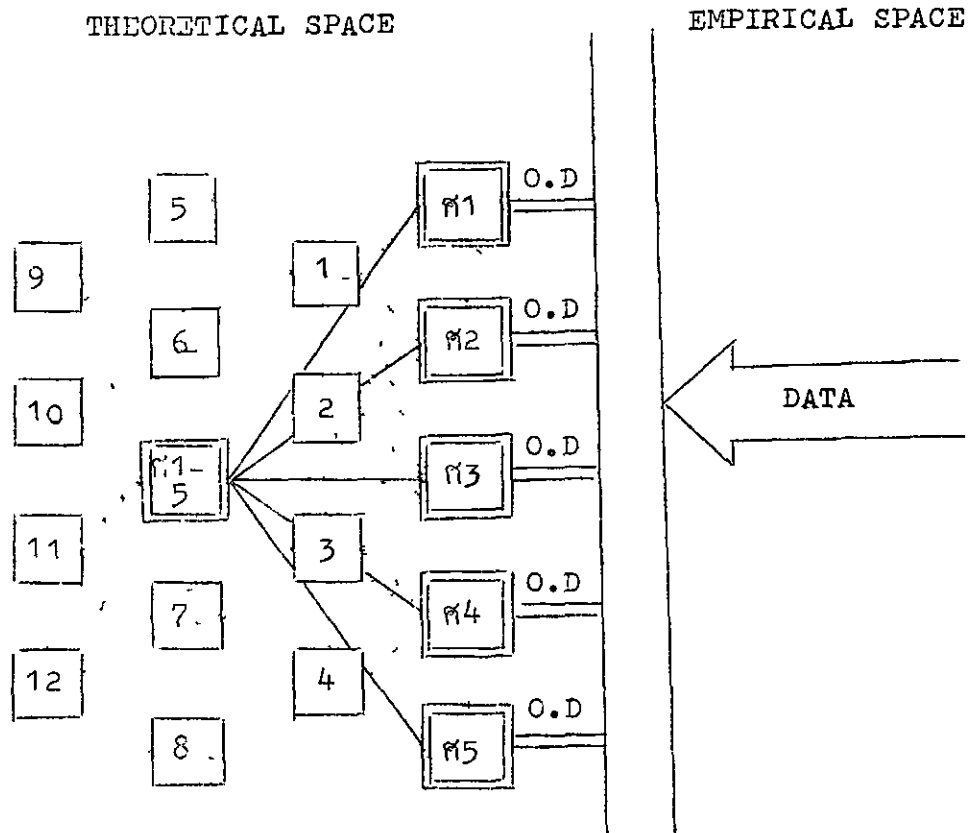
ข้อ 5

- การทำตามใจตนเอง
- ความมีสติสัมปชัญญะ
- ความมั่นคงทางอารมณ์
- วินัยในตนเอง

1.14 นิยามองค์ประกอบของทัศนคติต่อการถือศีลห้า จากคุณลักษณะต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว นำมาเขียนเป็นนิยามองค์ประกอบได้ดังนี้

ทัศนคติต่อการถือศีลห้า เป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่มีความเมตตา กรุณา ไม่ทำตามใจตนเอง มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีสติสัมปชัญญะ มีความรู้สึกละเอียดรอบคอบ อดทน อดกลั้น มีความรับผิดชอบต่องานและผู้เกี่ยวข้อง มีวินัยในตนเองและไม่เห็นแก่พวกพ้องและตนเอง

จากนิยามองค์ประกอบนำมาเขียนผังทฤษฎีได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ผังทฤษฎีของทัศนคติต่อการถือถือ

ศ1	=	ทัศนคติต่อการถือถือข้อ 1	4	=	ความมั่นคงทางอารมณ์
ศ2	=	ทัศนคติต่อการถือถือข้อ 2	5	=	ความรู้ดีกับผิดชอบ
ศ3	=	ทัศนคติต่อการถือถือข้อ 3	6	=	สันโดษ
ศ4	=	ทัศนคติต่อการถือถือข้อ 4	7	=	ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
ศ5	=	ทัศนคติต่อการถือถือข้อ 5	8	=	ความมีสติสัมปชัญญะ
ศ1-5	=	ทัศนคติต่อการถือถือรวม 5 ข้อ	9	=	กายยอมรับตนเอง
1	=	ความละเอียดรอบคอบ	10	=	คุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดี
2	=	การทำตามใจตนเอง	11	=	วินัยในตนเอง
3	=	ความซื่อสัตย์	12	=	ความเมตตาการุณก

1.15 นิยามปฏิบัติการของทัศนคติต่อการถือถือ จากนิยาม องค์ประกอบ และผังทฤษฎีสามารถให้นิยามองค์ประกอบไว้ดังนี้

ทัศนคติต่อการถือถือ ถือ บุคลิกลักษณะหนึ่งของบุคคลหนึ่ง เมื่อปะทะสัมพันธ์กับสภาพการณ์คือบุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่ไม่เป็นการทำคามใจตนเอง มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความเมตตา กรุณา มีสติสัมปชัญญะ รู้สึกสะอาดตา ใจปรีดี สันโดษ มีความรับผิดชอบต่องานและผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดี รู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีวินัยในตนเอง และไม่เห็นแก่พวกพ้องและตนเอง

1.16 สร้างแบบทดสอบ โดยนำนิยามปฏิบัติการและเนื้อหาของศีลห้ามาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert-Type Scales) (Anastasi, 1961 : 486) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ช่องคือ

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้นำน้ำหนักคะแนน 0
- เห็นด้วย ให้นำน้ำหนักคะแนน 1
- ไปแต่ใจ ให้นำน้ำหนักคะแนน 2
- ไม่เห็นด้วย ให้นำน้ำหนักคะแนน 3
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้นำน้ำหนักคะแนน 4

ลักษณะคำถามเป็นประเภท Projective Technique โดยสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาขึ้น แล้วให้ผู้ตอบสมมุติตนเองว่าถ้าอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้นจะทำอย่างไร ในแต่ละสถานการณ์จะมีคำถาม 2 ประเภทคือ

1. ความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรม เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจเคยทำจริง หรือยังไม่เคยแต่อาจกระทำ เช่น ถามว่า "ถ้าท่านอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น ท่านจะทำเช่นเดียวกับ (นาย ก.) หรือไม่"

2. ความเชื่อ เป็นคำถามประเภทแสดงความคิดเห็น อคติ การพิจารณาด้วยเหตุผล เช่นถามว่า "เป็นการสมควรหรือไม่ที่ (นาย ก.) ทำเช่นนั้น" หรือ "เป็นการถูกต้องหรือไม่ที่ (นาย ก.) ตัดสินใจทำเช่นนั้น"

ตัวอย่างแบบสอบถาม

(๐) สุขภาพของฝากเพื่อนคนหนึ่งไว้ และอยากได้ของนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ ฉะนั้นเมื่อเจ้าของมาทวงจึงปฏิเสธว่าไปไว้รับฝาก

- ก. สมควรหรือไม่ที่สุขภาพทำเช่นนั้น
ข. ถ้าท่านเป็นสุขภาพทำเช่นนั้นหรือไม่

(๐๐) ศึกษาธิการจังหวัดคนหนึ่งบรรจุญาติสนิทให้เขาคำรงตำแหน่งหน้าที่การงานทั้ง ๆ ที่สอบบรรจุไม่ได้

- ก. จำเป็นหรือไม่ที่ศึกษาธิการจังหวัดผู้นั้นต้องทำเช่นนั้น
ข. ถ้าท่านเป็นศึกษาธิการจังหวัด ท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่

เกณฑ์ในการเลือกสอบถามเพื่อสร้างแบบทดสอบ

1) เป็นสถานการณ์ที่ตกตัวไม่มีโอกาสประสบในชีวิตประจำวัน
2) สถานการณ์นั้น ๆ ต้องไม่รุนแรงเกินไป จนกระทั่งคนส่วนใหญ่ไม่มีใครมีโอกาสได้กระทำ เช่น "นายแดงฆ่ามารดาเพราะโกรธที่มารดาไม่ได้ใจ" หรือ "นายคำขวบเม้มักพรพรกพวกเขาปล้นร้านกาแฟหนึ่งเนื่องจากขายสินค้าแพง และกักตุนสินค้าทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน"

3) สถานการณ์นั้นเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพหรือทัศนคติต่อการถือศีลห้า

4) แต่ละคำถามถามเพียงประเด็นเดียว ใช้ภาษาง่าย ๆ ชัดเจน และไม่ซับซ้อน

1.17 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1 ผู้ศึกษาได้สร้างแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 และศีลข้อ 2 จำนวน 35 ข้อ เพื่อทดลองใช้กับนิสิตปริญญาตรีวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร จำนวน 59 คน เพื่อศึกษาข้อบกพร่องต่าง ๆ (Pilot Study) อันจะเป็นประโยชน์ในการสร้างแบบทดสอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงคุณภาพของแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือศีลห้า (ศีล ข้อ 1 และข้อ 2) จากการทดลองครั้งที่ 1

แบบทดสอบ	จำนวนข้อสอบ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S	r _{tt}	SE _{meas.}
ศีลข้อ 1	15	25.593	7.412	.837	± 2.993
ศีลข้อ 2	20	21.644	6.150	.862	± 2.281
ศีลข้อ 1-2	35	47.390	10.809	.858	± 4.068

การหาค่าอำนาจจำแนก การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยแบ่งคะแนนกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มสูง 25 % กลุ่มต่ำ 25 % และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test ปรากฏว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีตั้งแต่ 0.000 - 5.702 มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 18 ข้อ มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 6 ข้อ

จากการทดลองครั้งที่ 1 พอจะชี้ให้เห็นว่าเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพพอเชื่อถือได้ จึงใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือศีลทั้ง 5 ข้อ ต่อไป

1.18 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 2 ผู้ศึกษาได้สร้างแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือศีลทั้ง 5 ข้อ จำนวน 32 ข้อ แล้วนำไปทดสอบกับนักศึกษาวินิจฉัยกรุปมัธยมต้น ประถมศันนิยมตรีวิชาการศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 จำนวน 103 คน หลังจากวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบแล้ว ได้คัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงตั้งแต่ 1.6790-7.9889 ได้ 60 ข้อ แยกเป็นทัศนคติต่อศีลข้อ 1 จำนวน 12 ข้อ ศีลข้อ 2 จำนวน 18 ข้อ ศีลข้อ 3 จำนวน 12 ข้อ ศีลข้อ 4 จำนวน 18 ข้อ ศีลข้อ 5 จำนวน 8 ข้อ หากถามความเชื่อมั่นโดยวิธีแบ่งครึ่งข้อสอบ (Split-half Method) โดยใช้สูตรของ Spearman Brown (Garrett, 1966 : 143) ได้ค่าความเชื่อมั่น .9013

2. แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ

ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบซึ่ง วรณี รักธรรม (2515) ได้สร้าง
ขึ้นและได้ทดลองหาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว หากค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีแบ่งครึ่งข้อสอบ
(Split-half Method) ได้ค่าความเชื่อมั่น .80

ลักษณะแบบทดสอบ เป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรับผิดชอบ ตัวอย่างเช่น

- (0) ข้าพเจ้าเก็บรักษาของใช้และเสื้อผ้าของข้าพเจ้าเอง
- (00) เงินที่ข้าพเจ้าได้รับจากผู้ปกครอง ข้าพเจ้าใช้จ่ายได้เพียงพอ

ตัวอย่างกระดาษคำตอบ

$$(0) \quad | \quad 3 \quad | \quad 2 \quad | \quad 1 \quad | \quad 0 \quad | \quad -1 \quad | \quad -2 \quad | \quad -3 \quad |$$

$$(00) \quad | \quad 3 \quad | \quad 2 \quad | \quad 1 \quad | \quad 0 \quad | \quad -1 \quad | \quad -2 \quad | \quad -3 \quad |$$

ในการตอบนั้น ให้ผู้ตอบพิจารณาตนเองว่ามีลักษณะตรงตามข้อคำถามมากน้อย
เพียงใด แล้วทำเครื่องหมายตามตรงมาตราส่วนในกระดาษคำตอบ โดยมีความหมายดังนี้

- 3 เป็นจริงมากที่สุด
- 2 เป็นจริงมาก
- 1 เป็นจริงค่อนข้างมาก
- 0 เป็นจริงและไม่เป็นจริงพอ ๆ กัน
- 1 ค่อนข้างไม่จริง
- 2 ไม่จริงมาก
- 3 ไม่จริงเลย

3. แบบทดสอบวัดวินัยในตนเอง

แบบทดสอบชุดนี้สืบประดิษฐ์โดยศาสตราจารย์ ดร.วิบูลย์ วิเชียรโชติ ภาควิชาจิตวิทยา และสาขาจิตวิทยา ปีการศึกษา
2515 วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตรได้ร่วมกันสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวจากแบบทดสอบวัด
วินัยในตนเองที่ ดร.วิบูลย์ วิเชียรโชติ ได้สร้างขึ้น ผู้ศึกษาร่วมกับ วรณี รักธรรม ทองงอก
(2516) ปรับปรุงแก้ไข และทดลองหาคุณภาพของข้อสอบ หากค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีแบ่งครึ่ง
ข้อสอบ (Split-half Method) ได้ค่าความเชื่อมั่น .8757

ลักษณะของแบบทดสอบ เป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวินัยตนเอง ดังตัวอย่าง
น้อยเป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่ง และไม่เคยคิดที่จะเปลี่ยนนิสัยอันดีนี้เลย
แต่แล้วก็มีเหตุการณ์ที่ทำให้เขาต้องแก้ปัญหา ดังนี้

- (๐) ไม่มีเงินให้ค่าเล่าเรียน และพบกระเป๋าบรรจุเงิน 500 บาท ในกระเป๋าที่มีบัตร
นักศึกษาซึ่งมีชื่อเจ้าของ อยู่ควย น้อยควรตัดสินใจอย่างไร?
- (๐๐) ไม่มีเวลาทำรายงาน เพื่อนสนิทเอารายงานมาให้ลอก และถ้าไม่มีงานส่งอาจ
สอบตก น้อยควรตัดสินใจอย่างไร?

ตัวอย่างกระดาษคำตอบ

- (๐) คินให้เจ้าของ $\underline{2 \mid 1 \mid 0 \mid 1 \mid 2}$ ไม่กิน
- (๐๐) ลอก $\underline{2 \mid 1 \mid 0 \mid 1 \mid 2}$ ไม่ลอก

4. แบบทดสอบวัดความเกรงใจ

แบบทดสอบชุดนี้มีสถิติปรอทโทสาขาการวัดผลการศึกษา ปีการศึกษา 2512 รวมกับ
สร้างขึ้นโดยอยู่ในความควบคุมของ ดร.วิรัชช วิเชียรโชติ ผู้ที่นำไปทดลองและปรับปรุง
ไคแก่ ประสิทธิ์ บัวคลี่ (2512) และ บุญลือ ทองอยู่ (2512) โดยหาความเชื่อมั่นด้วย
วิธีแบ่งครึ่งข้อสอบ (Split-half Method) ไคค่าความเชื่อมั่น .715

ลักษณะของแบบทดสอบ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามเกี่ยวกับความรู้สึกและ
ความคิดเห็นในการปฏิบัติตนบุคคล ในฐานะต่าง ๆ ที่อาจพบได้ในชีวิตประจำวัน ดังตัวอย่าง

ในฐานที่ห้าม เริ่มก็ษย์กับครู อาจารย์

- (๐) นั่งหลับในขณะที่ครูกำลังสอน
- (๐๐) ออกนอกห้องโดยไม่ขออนุญาต

ตัวอย่างกระดาษคำตอบ

- (๐) กล่า $\underline{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า
- (๐๐) กระทำ $\underline{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กระทำ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้ากระทำกับนักศึกษาคณะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับปีที่ 1 และ 2 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2516 จำนวน 336 คน เป็นชาย 219 คน หญิง 117 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

ก. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ความรู้สึกรับผิดชอบ (Sense of responsibility)
2. วินัยในตนเอง (Self-discipline)
3. ความเกรงใจ
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจแยกออกเป็น

1. ทักษะการตัดสินใจข้อ 1
2. ทักษะการตัดสินใจข้อ 2
3. ทักษะการตัดสินใจข้อ 3
4. ทักษะการตัดสินใจข้อ 4
5. ทักษะการตัดสินใจข้อ 5
6. ทักษะการตัดสินใจรวม 5 ข้อ

สถิติและลำดับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ โดยแยกวิเคราะห์เป็น เพศชาย และ เพศหญิง ตามลำดับขั้นดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบแต่ละฉบับ โดยหาค่าต่อไปนี้
 - ✓ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean)
 - ✓ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
 - ✓ ความความแปรปรวน (Variance)

2. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้สูตร (Ferguson, 1966 : 143)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

3. คาสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) เพื่อคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์ทั้งหมดกับตัวเกณฑ์ โดยใช้สูตร (Gullford, 1965 : 412)

$$R^2_{c.123..n} = \beta_1 r_{c1} + \beta_2 r_{c2} + \dots + \beta_n r_{cn}$$

เมื่อ R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_n$ แทน ค่าน้ำหนักสหสัมพันธ์ (B-weight) ของตัวพยากรณ์ที่ 1 ถึง n

$r_{c1}, r_{c2}, \dots, r_{cn}$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวเกณฑ์กับตัวพยากรณ์ที่ 1 ถึง n

4. หาค่าน้ำหนักสหสัมพันธ์ (β -weight) ของตัวพยากรณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการถือศีลห้าแต่ละข้อและรวมทั้ง 5 ข้อ โดยวิธี Doolittle (Doolittle's method) (Gullford, 1965 : 409 - 411)

5. หาค่าน้ำหนักคะแนน (Score-weight) เพื่อใช้สร้างสมการถดถอยสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Regression Equation) ในรูปคะแนนดิบ โดยใช้สูตร

$$B_1 = \frac{S_c}{S_1} \cdot \beta_1$$

เมื่อ B_1 แทน น้ำหนักคะแนน (Score-weight) ของตัวพยากรณ์ตัวที่ 1

S_c แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวเกณฑ์

S_1 แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ที่ 1

B_1 แทน น้ำหนักสหพของตัวพยากรณ์ที่ 1

6. หาค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบ ได้จากสูตร

$$A = \bar{X}_c - B_1\bar{X}_1 - B_2\bar{X}_2 - \dots - B_n\bar{X}_n$$

เมื่อ A แทน ค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบ

\bar{X}_c แทน คะแนนเฉลี่ยของตัวเกณฑ์

B_1, B_2, \dots, B_n แทน น้ำหนักคะแนนของตัวพยากรณ์ที่ 1 ถึง n

$\bar{X}_1, \bar{X}_2, \dots, \bar{X}_n$ แทน คะแนนเฉลี่ยของตัวพยากรณ์ที่ 1 ถึง n

7. สร้างสมการในรูปคะแนนดิบ จากสูตร

$$\tilde{X} = A + B_1X_1 + B_2X_2 + \dots + B_nX_n$$

เมื่อ \tilde{X} แทน คะแนนของตัวเกณฑ์ที่ได้จากการพยากรณ์

X แทน คะแนนจากแบบทดสอบฉบับที่ 1 ถึง n

B_1, B_2, \dots, B_n แทน น้ำหนักคะแนนของตัวพยากรณ์ที่ 1 ถึง n

X_1, X_2, \dots, X_n แทน คะแนนเฉลี่ยของตัวพยากรณ์ที่ 1 ถึง n

A แทน ค่าคงที่

8. หาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย (Standard Error

of Estimate) จากสูตร

$$SE_{est.} = S_c \sqrt{1 - R^2}$$

เมื่อ SE_{est} แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย

S_c แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวเกณฑ์

R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

9. ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณโดยใช้สูตร

$$F = \frac{R^2}{1-R^2} \cdot \frac{N-k-1}{k}$$

เมื่อ R แทน ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ

N แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

k แทน จำนวนของตัวพยากรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

X	แทน คะแนนดิบ
\bar{X}	แทน คะแนนเฉลี่ย
S	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน ความแปรปรวน
N	แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
$SE_{meas.}$	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
SE_{est}	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
r_{tt}	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คูณ
β	แทน น้ำหนักสหสัมพันธ์ (p-weight)
B	แทน น้ำหนักคะแนน (Score-weight)
A	แทน ค่าคงที่
f_1, X_{c1}	แทน ที่ศนคติของการถ่วงน้ำหนักข้อ 1 คือ เว้นจากการฆ่าสัตว์
f_2, X_{c2}	แทน ที่ศนคติของการถ่วงน้ำหนักข้อ 2 คือ เว้นจากการลักทรัพย์
f_3, X_{c3}	แทน ที่ศนคติของการถ่วงน้ำหนักข้อ 3 คือ เว้นจากการประพฤติผิดทางกาย
f_4, X_{c4}	แทน ที่ศนคติของการถ่วงน้ำหนักข้อ 4 คือ เว้นจากการรบกวนเท็จ
f_5, X_{c5}	แทน ที่ศนคติของการถ่วงน้ำหนักข้อ 5 คือ เว้นจากการเสพยาของมึนเมา

- ก1-5, X_{c1-5} แทน ทักษะคิดต่อการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ คือ รวมตั้งแต่ข้อ 1 ถึงข้อ 5
- รับผิดชอบ, X_1 แทน ความรู้สึกรับผิดชอบต่อ (Sense of responsibility)
- วินัยตนเอง, X_2 แทน วินัยในตนเอง (Self-discipline)
- เกรงใจ, X_3 แทน ความเกรงใจ (Krengchai)
- ผลสัมฤทธิ์, X_4 แทน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Grade point average)

ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะเสนอผลทั้งในเพศชายและเพศหญิงไปพร้อม ๆ กันตามลำดับขั้นดังนี้

- ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
- ตอนที่ 2 การพยากรณ์ทักษะการถือศีลทำ
 - 2.1 การหาค่าน้ำหนักสหสัมพันธ์ (β -weight) ของตัวพยากรณ์
 - 2.2 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (Predictive validity) ของตัวพยากรณ์
 - 2.3 การสร้างสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Equation)

ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตาราง 2 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของนักศึกษาชาย จำนวน 219 คน

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์	รับฝึกชอบ	วินัยตนเอง	เกรงใจ	ศ1	ศ2	ศ3	ศ4	ศ5	ศ1-5
ผลสัมฤทธิ์		.1539*	.1897**	.0695	.1277	.0689	.1702*	.1015	.3565**	.1958** (3)
รับฝึกชอบ			.1947** (7)	.0141	.1447*	.2703*	.2154*	.1820**	.1708*	.2815** (4)
วินัยตนเอง				.0854	.1989*	.2464**	.2373**	.1897**	.3007**	.2923 (5)
เกรงใจ					.1902**	.0949	.0902	.1927**	.1257	.1713* (6)
ศ1						.5282**	.5073**	.4258**	.2874*	.7220**
ศ2							.4271** (1)	.5874**	.2689*	.7882*
ศ3								.4789**	.4363**	.7597** (2)
ศ4									.2311*	.7822**
ศ5										.5270**
ศ1-5										

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($r_{.05, 217} = .137$)

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($r_{.01, 217} = .175$)

หมายเหตุ หมายเลข 1-7 ใน ○ หมายถึงลำดับข้อที่แปดผลในหน้าถัดไป

ตาราง 3 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของนักศึกษาหญิง จำนวน 117 คน

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์ สัมฤทธิ์	รับ ฝึกชดช	วินัย ตนเอง	เกรง ใจ	ศ1	ศ2	ศ3	ศ4	ศ5	ศ1-5
ผลสัมฤทธิ์		.1638	.1907*	.0962	-.1329	-.0494	-.0748	.0294	.0322	-.0941 (3)
รับฝึกชดช			.2737**	.1670	.1742	.1824*	.1891*	.4103**	.2425**	.2199* (4)
วินัยตนเอง				(7).0503	.0663	.1227	.0511	.1286	.3321**	.0730 (5)
เกรงใจ					.0535	.1057	.0110	.1399	.1158	.0006 (6)
ศ1						.4365**	.5029**	.5290**	.3223**	.5997**
ศ2							.4160**	.5396**	.2704**	.5846**
ศ3								(1).5813*	.2663**	.6731** (2)
ศ4									.3486**	.6951**
ศ5										.3989**
ศ1-5										

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($r_{.05,115} = .179$)

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($r_{.01,115} = .240$)

หมายเหตุ หมายเลข 1 - 7 ใน ○ หมายถึงลำดับข้อที่แปรผลในหน้าถัดไป

จากตาราง 2 และ 3 อธิบายได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อ พบว่า ทัศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกข้อ ทั้งในเพศชายและเพศหญิง (เพศชาย $r = .2689, p < .01$ ถึง $.5874, p < .01$ เพศหญิง $r = .2663, p < .01$ ถึง $.5813, p < .01$) แสดงว่า ถ้านักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงที่มีทัศนคติที่ต่อการถือศีลข้อใดข้อหนึ่งแล้วจะมีทัศนคติที่ต่อการถือศีลข้ออื่นด้วย ซึ่งเชื่อมั่นได้ถึง 99 %

2. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อกับทัศนคติต่อการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ พบว่า ทัศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อล้วนแต่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าสหสัมพันธ์ทุก ๆ ค่าอยู่ในเกณฑ์สูง (คือในเพศชาย $r = .5270, p < .01$ ถึง $.7882, p < .01$ และในเพศหญิง $r = .3989, p < .01$ ถึง $.6951, p < .01$) แสดงว่านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ต่อการถือศีลข้อใดข้อหนึ่งย่อมมีทัศนคติที่ต่อการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อด้วย หรืออีกนัยหนึ่ง ถ้าจะกล่าวในทางกลับกันก็คือ นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ต่อการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ ย่อมมีทัศนคติที่ต่อการถือศีลแต่ละข้อด้วย ซึ่งเชื่อได้ถึง 99 %

มีข้อที่น่าสังเกตว่าทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 ก่อเว้นจากการเสพยาของมีนเมา มีค่าสหสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ น้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับทัศนคติต่อการถือศีลในข้ออื่น ๆ และได้ผลเหมือนกันทั้งในเพศชายและเพศหญิง (เพศชาย $r = .5270, p < .01$ เพศหญิง $r = .3989, p < .01$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับทัศนคติต่อการถือศีลห้า

ในกลุ่มนักศึกษาชาย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 3 (เว้นจากการประพฤตินิคมทางกาม) ($r = .1702, p < .05$) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) และทัศนคติต่อการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ ($r = .3565, p < .01$ และ $r = .1958, p < .01$ ตามลำดับ)

สำหรับในกลุ่มนักศึกษาหญิง พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย และเป็นที่น่าสังเกตว่าถึงแม้ความสัมพันธ์จะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม แต่ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์), ข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์), ข้อ 3 (เว้นจากการประพฤตินิคมทางกาย) และศีลรวมทั้ง 5 ข้อ เป็นไปในทางลบ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบกับทัศนคติต่อการถือศีลห้า

ในกลุ่มนักศึกษาชายพบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์) และข้อ 5 (เว้นจากการเสพย์ของมีนเมา) ($r = .1447, p < .05$ และ $r = .1708, p < .05$) สำหรับความรู้สึกรับผิดชอบกับทัศนคติต่อการถือศีลข้ออื่น ๆ ก็คือ ข้อ 2, 3, 4 และรวมทั้ง 5 ข้อ พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .2703, p < .01; .2154, p < .01; .1820, p < .01$ และ $.2615, p < .01$ ตามลำดับ)

ในกลุ่มนักศึกษาหญิงพบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4, 5 และรวมทั้ง 5 ข้อ ($r = .4103, p < .01; .2425, p < .01$ และ $.2199, p < .01$ ตามลำดับ) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 2 และ 3 ($r = .1824, p < .05$ และ $.1891, p < .05$ ตามลำดับ) แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์) ($r = .1742$) ถึงแม้ว่าจะไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 ก็ตาม แต่ก็แสดงแนวโน้มความสัมพันธ์ในทางบวกที่เกือบจะถึง ระดับนัยสำคัญ (ค่า r ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.05 = .179$)

ดังนั้นจึงอาจสรุปเป็นส่วนตัวว่าทั้งในเพศชายและเพศหญิงว่า ความรู้สึกรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการถือศีลทุกข้อ และการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ นั่นก็หมายความว่า ความรู้สึกรับผิดชอบสูงจะมีทัศนคติที่ดีต่อการถือศีลห้าสูงด้วย

5. ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับทัศนคติต่อการถือศีลห้า

ในกลุ่มนักศึกษาชายพบว่าวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทาง

สถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลทุก ๆ ข้อ และการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ ($r = .1897, p < .01$ ถึง $.3007, p < .01$) จึงอาจกล่าวอย่างมั่นใจได้ถึง 99 % ว่านักศึกษาชายที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีทัศนคติที่ดีต่อการถือศีลหาสูงควบ

ในกลุ่มนักศึกษาหญิงพบว่าวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมินิเมา) เพียงข้อเดียว ($r = .3321, p < .01$) สำหรับกับศีลข้ออื่น ๆ และถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) และถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) นั้นแสดงให้เห็นแนวโน้มว่าเมื่อไปในทางบวกจนเกือบถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .1227$ และ $.1286$ ตามลำดับ r ที่ถึงนัยสำคัญทางสถิติที่ $.05 = .179$) ดังนั้นจึงพอจะกล่าวอย่างรวบ ๆ ได้ว่า นักศึกษาหญิงที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีทัศนคติที่ดีต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมินิเมา) และมีแนวโน้มว่าจะมีทัศนคติที่ดีต่อการถือศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) และถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) ควบ

6. ความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับทัศนคติต่อการถือศีลหา

ในกลุ่มนักศึกษาชายพบว่าความเกรงใจมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 และข้อ 4 คือ (เว้นจากการฆาตกรรม และเว้นจากการกล่าวเท็จ) ($r = .1902, p < .01$ และ $.1927, p < .01$ ตามลำดับ) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลทั้ง 5 ข้อ ($r = .1713, p < .05$) นอกนั้นไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย แต่ก็แสดงให้เห็นแนวโน้มว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกแต่ไม่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมินิเมา) ($r = .1257$ และ r ที่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05 = .137$) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าผู้ที่มีความเกรงใจสูงจะมีทัศนคติที่ดีต่อการถือศีลข้อ 1, ข้อ 4 และถือศีลทั้ง 5 ข้อ สูง และมีแนวโน้มว่ามีทัศนคติที่ดีต่อการถือศีลข้อ 5 ควบ

ในกลุ่มนักศึกษาหญิงไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความเกรงใจกับทัศนคติต่อการถือศีลเลย แต่ก็แสดงแนวโน้มให้เห็นว่าความเกรงใจมีความสัมพันธ์ทางบวก

กับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1, 4 และข้อ 5 ($r = .1057, .1399$ และ $.1158$ ตามลำดับ และ r ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05 = .179$)

7. ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และความเกรงใจ

ในกลุ่มนักศึกษาชายพบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ 2 คู่ คือ ระหว่างวินัยในตนเอง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .1897, p < .01$) และระหว่างวินัยในตนเองกับความรู้สึกรับผิดชอบ ($r = .1947, p < .01$) พบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงคู่เดียว ก็คือระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .1539, p < .05$) และพบว่า ความเกรงใจ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรอื่น ๆ เลย

ในกลุ่มนักศึกษาหญิง พบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติเพียงคู่เดียว ก็คือระหว่างวินัยในตนเองกับความรู้สึกรับผิดชอบ ($r = .2737, p < .01$) พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .1907, p < .05$) นอกนั้นไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย แต่ที่พบแนวโน้มว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกแต่ไม่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ 2 คู่ คือ ระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระหว่างความเกรงใจกับความรู้สึกรับผิดชอบ ($r = .1638$ และ $.1670$ ตามลำดับ ถ้า r ที่ถึงระดับนัยสำคัญที่ $.05 = .179$)

ตอนที่ 2 การพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลห้า

การศึกษารังนี้ถือเอาทัศนคติต่อการถือศีลห้า เป็นตัวเกณฑ์ โดยแยกเป็นทัศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อ และคิดรวมทั้ง 5 ข้อ สำหรับตัวพยากรณ์มี 4 ตัวแปร ซึ่งได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และความเกรงใจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้จะคำนวณหาค่าสถิติดังต่อไปนี้คือ

ก. ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) ซึ่งใช้สัญลักษณ์ "R" เป็นค่าสถิติที่บอกให้ทราบว่าตัวพยากรณ์ทั้ง 4 จะมีความสัมพันธ์รวมกันกับตัวเกณฑ์มากน้อยเพียงใด

ข. ค่าน้ำหนักของตัวพยากรณ์ (β -weight) เป็นค่าสถิติที่บอกให้ทราบว่า ตัวพยากรณ์แต่ละตัวมีน้ำหนักส่งผลต่อตัวเกณฑ์มากน้อยเพียงใด โดยคำนวณหาจากความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของตัวพยากรณ์ทั้ง 4 และความสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์แต่ละตัวกับตัวเกณฑ์

ค. สร้างสมการพยากรณ์หรือสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Equation) เพื่อทำนายตัวเกณฑ์ โบทันที่จะสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ และจะสร้างสมการทำนายเฉพาะ เมื่อความสัมพันธ์พหุคูณ (R) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติเท่านั้น เพราะความสัมพันธ์พหุคูณ (R) ที่ไม่มีนัยสำคัญจะไม่สามารถสร้างสมการทำนายให้ถูกต้องได้

ในการทำนายตัวเกณฑ์นั้น ค่าสถิติที่เรียกว่า ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย (Standard Error of Estimate) ใช้อักษรย่อ "SE_{est.}" เป็นค่าชี้ให้เห็นขอบเขตของการทำนายตัวเกณฑ์จากสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

ต่อไปนี้เป็นผลโยการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะแยกเสนอผลของกลุ่มนักศึกษาชาย และกลุ่มนักศึกษาหญิง คนละตอน

2.1 การพยากรณ์ทัศนคติต่อภารกิจที่ค้นหาในกลุ่มนักศึกษาชาย

ตาราง 4 แสดงค่า β น้ำหนักสหสัมพันธ์ของตัวพยากรณ์ (β -weight) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) และค่าสถิติอื่น ๆ ที่ใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติต่อภารกิจที่ค้นหาในกลุ่มนักศึกษาชาย จำนวน 219 คน

ตัวแปร	ค่า β และ B ของตัวพยากรณ์				R	A	SE _{est}	F
	ผลสัมฤทธิ์ (x_1)	รับผิดชอบ (x_2)	วินัยตนเอง (x_3)	เกรงใจ (x_4)				
ข้อ 1 β	.0686	.1003	.1607	.1915	.3024	10.9447	± 8.4230	23.1869**
(x_{c1}) B	.0120	.0261	.1041	.0413				
ข้อ 2 β	-.0111	.2316	.2008	.0924	.3464	25.8114	± 9.6484	7.2920**
(x_{c2}) B	-.0022	.0702	.1514	.0232				
ข้อ 3 β	.1049	.1625	.1835	.0804	.3217	11.3391	± 8.8838	6.1739**
(x_{c3}) B	.0303	.0449	.1262	.0184				
ข้อ 4 β	.0375	.1446	.1487	.1962	.3100	27.0349	± 10.1868	5.6870**
(x_{c4}) B	.0079	.0456	.1168	.0513				
ข้อ 5 β	.2873	.0731	.2682	.1042	.4503	7.4565	± 5.4978	42.3506*
(x_{c5}) B	.0353	.0133	.1214	.0157				
ข้อ 1-5 β	.1083	.2189	.2243	.1645	.4200	86.8100	± 30.7441	11.4543**
(x_{c1-5}) B	.0730	.2186	.5570	.1360				

** หมายถึงค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 4 อธิบายไว้ว่า

1) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวพยากรทั้ง 4 กับตัวเกณฑ์นั้นค่า ตั้งแต่ .3024, $p < .01$ ถึง .4565, $p < .01$ ซึ่งค่าสหสัมพันธ์พหุคูณทุกค่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .01 หมายความว่าตัวพยากรทั้ง 4 ซึ่งได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้สึก รับผิดชอบ วินัยในตนเอง และความเกรงใจ มีความสัมพันธ์เป็นส่วนรวมกับทัศนคติต่อการถือศีลห้าทุก ๆ ข้อ และรวมทั้ง 5 ข้อ ซึ่งสามารถที่จะนำไปสร้างสมการพยากรที่ทัศนคติต่อการถือศีลห้าทุกข้อได้อย่างมีความเชื่อมั่นถึง 99 %

2) ค่าน้ำหนักสมทบของตัวพยากรณ์ (β -weight)

ก. เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการมาสัตว์) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .3204$, $p < .01$) และพบว่าความเกรงใจส่งผลต่อการทำนายนมากที่สุด ($\beta = .1915$) รองลงมาได้แก่ วินัยในตนเอง ($\beta = .1607$) ความรู้สึกรับผิดชอบ ($\beta = .1003$) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\beta = .0686$)

ข. เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .3464$, $p < .01$) ความรู้สึกรับผิดชอบจะส่งผลมากที่สุด ($\beta = .2316$) รองลงมาได้แก่วินัยในตนเอง ($\beta = .2008$) ความเกรงใจ ($\beta = .0924$) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลในทางลบ ($\beta = -.0111$)

ค. เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 3 (เว้นจากการประพฤตินิคมทางาม) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .3217$, $p < .01$) วินัยในตนเองจะส่งผลมากที่สุด ($\beta = .1815$) รองลงมาได้แก่ความรู้สึกรับผิดชอบ ($\beta = .1625$) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\beta = .1049$) และความเกรงใจ ($\beta = .0804$)

ง. เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .3100$, $p < .01$) ความเกรงใจจะส่งผลมากที่สุด ($\beta = .1962$) รองลงมาได้แก่วินัยในตนเอง ($\beta = .1487$) ความรู้สึกรับผิดชอบ ($\beta = .1446$) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\beta = .0375$)

จ. เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพย์ของมีนเมา) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .4565$, $p < .01$) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะส่งผลมากที่สุด ($\beta = .2873$)

รองลงมาได้แก่วินัยในตนเอง ($\beta = .2682$) ความเกรงใจ ($\beta = .1042$) และความ
รู้สึกรับผิดชอบ ($\beta = .0731$)

ฉ. เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลรวม 5 ข้อ เป็นเกณฑ์ ($R = .4200$,
 $p < .01$) ตัวพยากรณ์ที่ส่งผลมากที่สุดได้แก่ วินัยในตนเอง ($\beta = .2243$) รองลงมา
ได้แก่ ความรู้สึกรับผิดชอบ ($\beta = .2189$) ความเกรงใจ ($\beta = .1645$) และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ($\beta = .1083$)

3) สมการพยากรณ์และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

ก. สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์)

$$X_{c1} = 10.9447 + .0120X_1 + .0261X_2 + .1041X_3 + .0413X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย = ± 8.4230

ข. สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์)

$$X_{c2} = 25.8114 - .0022X_1 + .0702X_2 + .1514X_3 + .0232X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย = ± 9.6484

ค. สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 3 (เว้นจากการประพฤตินิโค
ทางกาม)

$$X_{c3} = 11.3391 + .0303X_1 + .0449X_2 + .1262X_3 + .0184X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย = ± 8.8838

ง. สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ)

$$X_{c4} = 27.0349 + .0079X_1 + .0456X_2 + .1168X_3 + .0513X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย = ± 10.1868

จ. สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพย์ของมีนเมา)

$$X_{c5} = 7.4565 + .0353X_1 + .0133X_2 + .1214X_3 + .0157X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย = ± 5.4978

ฉ. สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลรวม 5 ข้อ

$$X_{c1-5} = 86.8100 + .0730X_1 + .2186X_2 + .5570X_3 + .1360X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย = ± 30.7441

2.2 การพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลห้าในกลุ่มนักศึกษาหญิง

ตาราง 5 ค่าน้ำหนักสมทบของตัวพยากรณ์ (β -weight) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) และค่าสถิติอื่น ๆ ที่ใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลห้าในกลุ่มนักศึกษาหญิง จำนวน 117 คน

ตัวเกณฑ์	ค่า β และ B ของตัวพยากรณ์				R	A	SE _{est.}	F
	แลสัมฤทธิ์ (X ₁)	รับผิดชอบ (X ₂)	วินัยตนเอง (X ₃)	เกรงใจ (X ₄)				
ถือข้อ 1 (X _{c1})	β -.1754	.1837	.0476	.0372	.2455	20.7382	±7.9652	1.7948
	B -.0360	.0516	.0248	.0077				
ถือข้อ 2 (X _{c2})	β -.1014	.1591	.0944	.0841	.2330	41.9410	±8.2880	1.6072
	B -.0215	.0464	.0510	.0182				
ถือข้อ 3 (X _{c3})	β -.1085	.2047	.0168	-.0135	.2179	38.7801	±6.5911	1.3944
	B -.0183	.0473	.0071	-.0023				
ถือข้อ 4 (X _{c4})	β -.0460	.4157	.0220	.0349	.4204	52.4106	±9.2536	6.0116**
	B -.0117	.1451	.0142	.0090				
ถือข้อ 5 (X _{c5})	β -.0577	.1578	.2958	.0802	.3792	16.3937	±4.2788	4.7017**
	B -.0066	.0249	.0669	.0092				
ถือข้อ 1-5 (X _{c1-5})	β -.1356	.2403	.0355	-.0478	.2607	215.0675	±31.0449	2.0412
	B -.1090	.2646	.0724	-.0390				

** หมายถึง ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 5 อธิบายได้ดังนี้

1) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวพยากรณ์ทั้ง 4 คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และความเกรงใจ กับตัวเกณฑ์คือทัศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อ และรวมทั้ง 5 ข้อ นั้นมีค่า มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ที่ถึงระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติเพียง 2 ตัวคือ เมื่อถือทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) และศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .3204, p < .01$ และ $.3792, p < .01$ ตามลำดับ)

ดังนั้นในการสร้างสมการพยากรณ์จึงสร้างได้เพียง 2 สมการคือ ใช้ทำนายทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) และศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) เท่านั้น

2) ค่าน้ำหนักสมทบ (β -weight) ของตัวพยากรณ์ ในที่นี้จะกล่าวถึงน้ำหนักสมทบเฉพาะเมื่อค่า R มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เฉพาะการทำนายศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) และข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) เท่านั้น ดังนี้

ก. เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .4204, p < .01$) พบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบส่งผลต่อการพยากรณ์มากที่สุด ($\beta = .4157$) รองลงมาได้แก่ ความเกรงใจ ($\beta = .0349$) และวินัยในตนเอง ($\beta = .0220$) ตามลำดับ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลในทางลบ ($\beta = -.0460$)

ข. เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .3792, p < .01$) พบว่า วินัยในตนเองส่งผลต่อการทำนายมากที่สุด ($\beta = .2958$) รองลงมาได้แก่ความรู้สึกรับผิดชอบ ($\beta = .1578$) และความเกรงใจ ($\beta = .0802$) ตามลำดับ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลในทางลบ ($\beta = -.0577$)

3) สมการพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

ก. สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ)

$$X_{c4} = 52.4106 - .0117X_1 + .1451X_2 + .0142X_3 + .0094X_4$$

$$\text{ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย} = \pm 9.2536$$

ข. สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของ
 มินเมา

$$x_{c5} = 16.3937 - .0066x_1 + .0249x_2 + .0869x_3 + .0092x_4$$

$$\text{ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย} = \pm 4.2788$$

เป็นที่น่าสังเกตว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะส่งผลทางลบต่อการพยากรณ์
 ทัศนคติต่อการถือศีลทุกข้อ และรวมทั้ง 5 ข้อ ผู้ศึกษาจึงได้ลองตั้งผลสัมฤทธิ์ทาง
 การเรียนออก เพื่อจะดูว่าความสัมพันธ์พหุคูณ (R) จะลดลงหรือไม่ โดยจะใช้ตัวพยากรณ์
 เพียง 3 ตัว คือ ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และความเกรงใจ ผลการ
 วิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าน้ำหนักสหพของตัวพยากรณ์ (β -weight) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) และค่าสถิติอื่น ๆ ที่ใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ ทักษะคิดออกการถือสิทธิ์ในกลุ่มนักศึกษาหญิง จำนวน 117 คน เมื่อถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออก

ตัว เกณฑ์	ค่า β และ B ของตัวพยากรณ์			R	A	SE _{est}	F
	รับผิดชอบ (X_2)	วินัยตนเอง (X_3)	เกรงใจ (X_4)				
ข้อ 1 β	.1648	.0200	.0241	.1769	33.8808	± 8.0860	1.2131
(X_{c1}) B	.0013	.0004	.0091				
ข้อ 2 β	.1482	.0783	.0771	.2114	43.6452	± 8.3298	1.7590
(X_{c2}) B	.0432	.0423	.0166				
ข้อ 3 β	.1927	-.0005	-.0210	.1902	30.7667	± 6.6303	1.4124
(X_{c3}) B	.0447	-.0002	-.0036				
ข้อ 4 β	.3934	.0175	.0734	.4168	52.7114	± 9.2699	7.9211**
(X_{c4}) B	.0492	.0113	.0190				
ข้อ 5 β	.1513	.2870	.0762	.3750	23.2017	± 4.2862	6.1660**
(X_{c5}) B	.0239	.0084	.0089				
ข้อ 1-5 β	.2222	.0146	-.0371	.2231	168.9955	± 31.3440	1.9737
(X_{c1-5}) B	.2446	.0285	-.0303				

** หมายถึง ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($F_{.01,2,114}=3.10$)

ตาราง 6 อธิบายไค์ครั้งนี้

1) ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เมื่อถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออก เหลือตัวพยากรณ์เพียง 3 ตัว คือ ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และความเกรงใจ เพื่อจะเข้าใจในการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลห้า นั้น ได้ผลคล้ายคลึงกันกับเมื่อมีตัวพยากรณ์ 4 ตัว คือ มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณต่ำมาก (R ตั้งแต่ .1769 ถึง .4168) และมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณที่ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติเพียง 2 ตัว เหมือนกัน คือ เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) กับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมึนเมา) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .4168, p < .01$ และ $.3750, p < .01$ ตามลำดับ)

ดังนั้นในการสร้างสมการพยากรณ์ จึงสามารถสร้างได้เพียง 2 สมการ เช่นเดียวกันกับเมื่อมีตัวพยากรณ์ 4 ตัว ก็ใช้ทำนายทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) และข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมึนเมา) เท่านั้น

2) ค่าน้ำหนักสมทบ (β -weight) ของตัวพยากรณ์ ในที่นี้จะกล่าวถึงค่าน้ำหนักสมทบเฉพาะเมื่อค่า R มีนัยสำคัญทางสถิติ คือเฉพาะการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) และข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมึนเมา) เท่านั้นดังนี้

ก. เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .4168, p < .01$) พบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบส่งผลต่อการพยากรณ์มากที่สุด ($\beta = .3934$) รองลงมาได้แก่ความเกรงใจ ($\beta = .0735$) และวินัยในตนเอง ($\beta = .0175$) ตามลำดับ

ข. เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมึนเมา) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .3750, p < .01$) พบว่า วินัยในตนเองส่งผล มากที่สุด ($\beta = .2870$) รองลงมาได้แก่ความรู้สึกรับผิดชอบ ($\beta = .1513$) และความเกรงใจ ($\beta = .0762$) ตามลำดับ

3) สมการพยากรณ์และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย

ก. สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ)

$$X_{c4} = 52.7114 + .0492X_2 + .0113X_3 + .0190X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย = ± 9.2699

ข. สมการพยากรณ์ที่สนใจคือค่าการถือคือข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของ

มันเมา)

$$X_{c5} = 23.2017 + 0.0239x_2 + 0.0084x_3 + 0.0089x_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย = ± 4.2862

ศึกษา เรื่อง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชา, 68 คน

48

บทที่ 5

สรุปผลการทักนกว่า อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

การศึกษานี้มีความมุ่งหมายเพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้ากับองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ความรู้สึกกับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2516 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ จำนวน 336 คน เป็นชาย 219 คน หญิง 117 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบทดสอบ 4 ประเภท ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือศีลห้า ซึ่งผู้เขียนสร้างขึ้นเอง มีทั้งหมด 68 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น .9013
2. แบบทดสอบวัดความรู้สึกกับผิดชอบ ซึ่ง วรภณี ภัทรธรรม (2515) เป็นผู้สร้าง มีทั้งหมด 50 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น .80
3. แบบทดสอบวัดวินัยในตนเอง ซึ่งนิสิตปริญญาโทสาขาการวัดผลการศึกษาและสาขาจิตวิทยา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2515 ร่วมกันสร้าง ผู้เขียนร่วมกับ วรภณีภา ทองงอก (2517) ปรับปรุง มีทั้งหมด 35 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น .8750
4. แบบทดสอบวัดความเกรงใจ ซึ่งนิสิตปริญญาโทสาขาการวัดผลการศึกษา

(2512) ร่วมกันสร้าง บังอร เสดนต์ สร้างข้อความเพิ่มเติม ประสิทธิ์ บัวคลี (2512) และบุญลือ ทองอยู่ (2512) ปรับปรุงกล่าวย้ำ มีทั้งหมด 68 ข้อ ภาควิชาเชื่อมั่น .915 สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถือเอาคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade point average) ของนักศึกษาภาคนี้ตั้งแต่แรกถึง เทอมที่เก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลจากการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าทางสถิติต่อไปนี้

1. หาค่าสถิติมาตรฐานของข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบแต่ละฉบับ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อใช้ในการคำนวณข้อ 3 ต่อไป
2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
3. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ เมื่อใช้ทัศนคติต่อการถือศีลห้าเป็นตัวเกณฑ์ โดยหากต่อไปนี้
 - ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple correlation)
 - ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย (Standard error of estimate)
 - น้ำหนักสมทบ (β -weight) ของตัวพยากรณ์
 - ค่าน้ำหนักคะแนน (Score weight) ของตัวพยากรณ์
 - ค่าคงที่ (A) ของสมการในรูปคะแนนดิบ
 - สร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลห้า ในรูปคะแนนดิบ

ผลของภาวการณ์ภาวกัน

1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

1.1 ทัศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติทั้งในเพศชายและเพศหญิง (เพศชาย r ตั้งแต่ .2689, $p < .01$ ถึง .5874,

$p < .01$) และเพศหญิง ตั้งแต่ $.2663, p < .01$ ถึง $.5813, p < .01$) หมายความว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่คัดค้านการถือศีลข้อใดข้อหนึ่งแล้วจะมีทัศนคติที่คัดค้านการถือศีลข้ออื่น ๆ ด้วย

1.2 ทั้งในกลุ่มนักกีฬาชายและนักศึกษาหญิง พบว่า ทักษะการถือศีลทุกข้อ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการถือศีลทั้ง 5 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (เพศชาย r ตั้งแต่ $.5270, p < .01$ ถึง $.7682, p < .01$ และเพศหญิงตั้งแต่ $.3989, p < .01$ ถึง $.6951, p < .01$) นั่นคือนักศึกษาที่มีทัศนคติที่คัดค้านการถือศีลข้อใดข้อหนึ่งแล้วจะมีทัศนคติที่คัดค้านการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อด้วย

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับทัศนคติต่อการถือศีลห้า ในกลุ่มนักศึกษาชาย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) และทัศนคติต่อการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ ($r = .3565, p < .01$ และ $.1958, p < .01$ ตามลำดับ) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 3 (เว้นจากการประพฤติผิดทางกาม) ($r = .1702, p < .05$)

ในกลุ่มนักศึกษาหญิง ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย แต่ก็แสดงแนวโน้มให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ในทางลบกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์) ข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) ข้อ 3 (เว้นจากการประพฤติผิดทางกาม) และข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา)

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกับผิดชอบกับทัศนคติต่อการถือศีลห้า ในกลุ่มนักศึกษาชาย พบว่า ความรู้สึกับผิดชอบมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) ข้อ 3 (เว้นจากการประพฤติผิดทางกาม) ข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) และถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ ($r = .2703, p < .01$; $.2154, p < .01$; $.1820, p < .01$ และ $.2815, p < .01$ ตามลำดับ) และมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์) และข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) ($r = .1447, p < .05$ และ $.1708, p < .05$ ตามลำดับ)

ในกลุ่มนักศึกษาหญิงพบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการรกลาวเท็จ) ข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) และถือรวมทั้ง 5 ข้อ ($r = .4103, p < .01; .2425, p < .01$ และ $.2199, p < .01$ ตามลำดับ) และมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) และข้อ 3 (เว้นจากการประพฤติผิดทางกาม) สำหรับความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์) นั้น พบว่ามีแนวโน้มไปในทางบวกเกือบถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับทัศนคติต่อการถือศีลห้า

ในกลุ่มนักศึกษารายพบว่า วินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลทุก ๆ ข้อ และรวมทั้ง 5 ข้อ (r ตั้งแต่ $.1897, p < .01$ ถึง $.3007, p < .01$)

สำหรับในกลุ่มนักศึกษาหญิง พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการคั่นน้ำเมา) เพียงข้อเดียว ($r = .3321, p < .01$) นอกนั้นไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่ามีแนวโน้มแห่งความสัมพันธ์ทางบวกใกล้เคียง ๆ จะถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) และข้อ 4 (เว้นจากการรกลาวเท็จ)

1.6 ความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับทัศนคติต่อการถือศีลห้า

ในกลุ่มนักศึกษารายพบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์) และข้อ 4 (เว้นจากการรกลาวเท็จ) ($r = .1902, p < .01$ และ $.1927, p < .01$ ตามลำดับ) และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลรวมทั้ง 5 ข้อ ($r = .1713, p < .05$) นอกนั้นไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย แต่ก็แสดงแนวโน้มให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 คือเว้นจากการเสพยาของมีนเมา

ในกลุ่มนักศึกษาหญิง ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย แต่ก็แสดงแนวโน้มให้เห็นว่าความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์) ข้อ 4 (เว้นจากการรกลาวเท็จ) และข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา)

แต่ไม่ถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

1.7 ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในกลุ่มนักศึกษาชาย พบความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ 2 คู่ คือ ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .1397, p < .01$) และระหว่างวินัยในตนเองกับความรู้สึกรับผิดชอบ ($r = .1947, p < .01$) ความรู้สึกรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .1539, p < .05$) สำหรับความเกรงใจนั้น ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรอื่น ๆ เลย

ในกลุ่มนักศึกษาหญิง พบว่า วินัยในตนเอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับความรู้สึกรับผิดชอบ ($r = .2737, p < .01$) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($r = .1907, p < .05$) นอกนั้น ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย แต่พบแนวโน้มว่าความรู้สึกรับผิดชอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความเกรงใจกับความรู้สึกรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์ในทางบวกก็ใกล้ ๆ จะถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

2. การพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลห้า

ในการพยากรณ์โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และความเกรงใจ เป็นตัวพยากรณ์ และใช้ทัศนคติต่อการถือศีลห้า เป็นตัวเกณฑ์สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

2.1 ในกลุ่มนักศึกษาชาย ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติทุกค่า (R ตั้งแต่ $.3024, p < .01$ ถึง $.4565, p < .05$) นั่นก็ยังสามารถสร้างสภารพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลห้าได้ทุกข้อดังนี้

2.1.1 เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .3024, p < .01$) พบว่า ความเกรงใจส่งผลต่อการทำบาปมากที่สุด ($p = .1915$) รองลงมาได้แก่วินัยในตนเอง ($p = .1607$) ความรู้สึกรับผิดชอบ ($p = .1003$)

และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\beta = .0686$)

สมการพยากรณ์คือ

$$X_{c1} = 10.9447 + .0120X_1 + .0261X_2 + .1041X_3 + .0413X_4$$

$$\text{ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย} = \pm 8.4230$$

2.1.2 เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .3464, p < .01$) พบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบส่งผลมากที่สุด ($\beta = .2316$) รองลงมาได้แก่วินัยในตนเอง ($\beta = .2008$) ความเกรงใจ ($\beta = .0924$) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลทางลบ ($\beta = -.0111$)

สมการพยากรณ์คือ

$$X_{c2} = 25.8114 - .0022X_1 + .0702X_2 + .1513X_3 + .0232X_4$$

$$\text{ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย} = \pm 9.6484$$

2.1.3 เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 3 (เว้นจากการประพฤติผิดทางกาม) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .3217, p < .01$) พบว่า วินัยในตนเองส่งผลมากที่สุด ($\beta = .1815$) รองลงมาได้แก่ความรู้สึกรับผิดชอบ ($\beta = .1625$) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\beta = .1049$) และความเกรงใจ ($\beta = .0804$)

สมการพยากรณ์คือ

$$X_{c3} = 11.3391 + .0303X_1 + .0449X_2 + .1262X_3 + .0184X_4$$

$$\text{ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย} = \pm 8.8838$$

2.1.4 เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .3100, p < .01$) พบว่า ความเกรงใจส่งผลมากที่สุด ($\beta = .1962$) รองลงมาได้แก่ วินัยในตนเอง ($\beta = .1487$) ความรู้สึกรับผิดชอบ ($\beta = .1446$) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\beta = .0375$)

สมการพยากรณ์คือ

$$X_{c4} = 27.0349 + .0079X_1 + .0456X_2 + .1168X_3 + .0513X_4$$

$$\text{ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย} = \pm 10.1868$$

2.1.5 เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) เป็นตัวเกณฑ์ ($R = .4565, p < .01$) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลมากที่สุด ($\beta = .2873$) รองลงมาได้แก่วินัยในตนเอง ($\beta = .2682$) ความเกรงใจ ($\beta = .1042$) และ ความรู้สึกรับผิดชอบ ($\beta = .0751$)

สมการพยากรณ์คือ

$$X_{c5} = 7.4565 + .0353X_1 + .0133X_2 + .1214X_3 + .0157X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการทำนาย = ± 5.4978

2.1.6 เมื่อเอาทัศนคติต่อการถือศีลทั้ง 5 ข้อ เป็นตัวเกณฑ์ มีค่า ($R = .4200, p < .01$) และพบว่า ตัวพยากรณ์ส่งผลมากที่สุด คือ วินัยในตนเอง ($\beta = .2248$) รองลงมาได้แก่ ความรู้สึกรับผิดชอบ ($\beta = .2189$) ความเกรงใจ ($\beta = .1645$) และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\beta = .1083$)

สมการพยากรณ์คือ

$$X_{c1-5} = 86.8100 + .0730X_1 + .2186X_2 + .5571X_3 + .1360X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย = ± 30.7441

2.2 ในกลุ่มนักศึกษานิติ เมื่อใช้ตัวพยากรณ์ 4 ตัว ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติมีเพียง 2 ค่า เท่านั้น คือ เมื่อใช้ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) และ ข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) เป็นตัวเกณฑ์ และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลทำนายในทางลบ จึงไต่ลงถึงเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเหลือตัวพยากรณ์เพียง 3 ตัว คือ ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และความเกรงใจ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ที่ไต่ลงยังมีนัยสำคัญทางสถิติเพียง 2 ค่า เช่น เกิดเมื่อใช้ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) และ ข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) เป็นตัวเกณฑ์ ดังนั้นจึงสามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้เพียง 2 สมการเท่านั้นคือ

2.2.1 เมื่อใช้ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) เป็นตัวเกณฑ์

ก. เมื่อมีตัวพยากรณ์ 4 ตัว ($R = .4204, p < .01$) พบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบส่งผลมากที่สุด ($\beta = .4157$) รองลงมาได้แก่ ความเกรงใจ

($\beta = .0349$) วินัยในตนเอง ($\beta = .0220$) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลในทางลบ ($\beta = -.0460$)

สมการพยากรณ์ เมื่อมีตัวพยากรณ์ 4 ตัวคือ

$$X_{c4} = 52.4106 - .0117X_1 + .1451X_2 + .0142X_3 + .0090X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย = ± 9.2536

ข. เมื่อมีตัวพยากรณ์ 3 ตัว ($R = .4168, p < .01$) พบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบส่งผลมากที่สุด ($\beta = .3934$) รองลงมาได้แก่ความเกรงใจ ($\beta = .0735$) และวินัยในตนเอง ($\beta = .0175$)

สมการพยากรณ์ เมื่อมีตัวพยากรณ์ 3 ตัวคือ

$$X_{c4} = 52.7114 + .0492X_2 + .0113X_3 + .0191X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย = ± 9.2699

2.2.2 เมื่อใช้ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) เป็นตัวเกณฑ์

ก. เมื่อมีตัวพยากรณ์ 4 ตัว ($R = .3792, p < .01$) พบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบส่งผลมากที่สุด ($\beta = .4157$) รองลงมาได้แก่ ความเกรงใจ ($\beta = .0349$) และวินัยในตนเอง ($\beta = .0220$) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลทางลบ ($\beta = -.0460$)

สมการพยากรณ์ เมื่อมีตัวพยากรณ์ 4 ตัว คือ

$$X_{c5} = 16.3937 - .0066X_1 + .0249X_2 + .0869X_3 + .0092X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย = ± 4.2788

ข. เมื่อมีตัวพยากรณ์ 3 ตัว ($R = .3750, p < .01$) พบว่า วินัยในตนเองส่งผลมากที่สุด ($\beta = .2870$) รองลงมาได้แก่ ความรู้สึกรับผิดชอบ ($\beta = .1513$) และความเกรงใจ ($\beta = .0762$)

สมการพยากรณ์ เมื่อมีตัวพยากรณ์ 3 ตัว คือ

$$X_{c5} = 23.2017 + .0239X_2 + .0084X_3 + .0089X_4$$

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย = ± 4.2862

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษา ค้นคว้า มีทั้งส่วนที่สอดคล้องกับสมมุติฐานและไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอภิปรายได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อและรวมทั้ง 5 ข้อ ผลการศึกษาในข้อนี้พบว่า ทัศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง ทางสถิติทุกข้อ และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลทั้ง 5 ข้อ ซึ่งได้ผลเหมือนกันทั้งในกลุ่มนักศึกษาหญิง และชาย และสามารถกล่าวอย่างเชื่อมั่นได้ถึง 99 % ว่า นักศึกษามีทัศนคติถือศีลข้อใดข้อหนึ่งก็แล้ว ย่อมมีทัศนคติที่ถือศีลข้ออื่น ๆ และรวมทั้ง 5 ข้อด้วย

ผลการศึกษาในข้อนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานทุกประการ การที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการประพฤติตามศีลแต่ละข้อจะมีความเกี่ยวเนื่องกัน กล่าวคือถ้ามองในมุมกลับ สมมุติว่าบุคคลถือศีลข้อ 5 (เสพยาของมีเบ้า) ทำให้ครองสติไม่อยู่ โอกาสที่จะทำผิดศีลข้ออื่น ๆ จะมามากขึ้น เช่น เกะกะระรานเพศตรงข้าม (ผิดศีลข้อ 3) ก่อการทะเลาะวิวาทหรือมีการทำร้ายซึ่งกันและกัน (ผิดศีลข้อ 1) กล่าวคำเท็จ (ผิดศีลข้อ 4) หรือบางครั้งหยิบเอาสิ่งของของคนอื่นโดยไม่กล่าวเกรงต่อความผิด (ผิดศีลข้อ 2) รวมความแล้ว การถือศีลห้าแต่ละข้อจะมีความเกี่ยวโยงกัน ดังนั้นผู้ที่มิมีทัศนคติที่ถือศีลข้อใดข้อหนึ่งจึงเป็นไปได้ว่าจะมีทัศนคติที่ถือศีลข้ออื่น ๆ ด้วย และถ้าประพฤติผิดศีลข้อใดข้อหนึ่งก็จะเกี่ยวโยงให้ผิดศีลข้ออื่น ๆ ตามไปด้วย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบ และวินัยในตนเองที่มีต่อทัศนคติต่อการถือศีลห้า ในกลุ่มนักศึกษาราย พบว่า ทั้งความรู้สึกรับผิดชอบและวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการถือศีลทุก ๆ ข้อและรวมทั้ง 5 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .1447, p < .05$ ถึง $.2923, p < .01$) ซึ่งกล่าวได้ว่านักศึกษายาวที่มีความรู้สึกรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองสูง จะมีทัศนคติที่ถือศีลห้า ผลในข้อนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทุกประการ

สำหรับในกลุ่มนักศึกษาหญิง พบว่า ความรู้สึกผิดชอบมีความสัมพันธ์อย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) ข้อ 3 (เว้นจากการประพฤติผิดทางกาม) ข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) ข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมึนเมา) และศีลรวมทั้ง 5 ข้อ แต่กับศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์) นั้นพบแต่เพียงแนวโน้มว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกทั่วโลก ๆ จะถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .1742$ แต่ r ที่ถึงระดับนัยสำคัญ = $.179, p < .05$) ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้อย่างเชื่อมั่นว่า นักศึกษาหญิงที่มีความรู้สึกรับผิดชอบสูงจะมีทัศนคติที่ต่อการถือศีลห้าสูงด้วย ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับวินัยในตนเองในกลุ่มนักศึกษาหญิงนั้นพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญถึงทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมึนเมา) เพียงข้อเดียว และยังพบแนวโน้มว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกจนใกล้ ๆ จะถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) และข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) สาเหตุที่วินัยในตนเองในกลุ่มนักศึกษาหญิงมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการถือศีลห้า น้อยกว่านักศึกษาชาย ผู้ศึกษากาตวาอาจเป็นเพราะเพศหญิงมีอารมณ์หวั่นไหวได้ง่ายกว่าเพศชาย ใช้ความึกแบบโยงความสัมพันธ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับอารมณ์หรือความรู้สึกส่วนตัวเป็นใหญ่ (จำรัส นองมาก และคณะ, 2513; ปฐม นิคมานนท์, 2514) จึงอาจกล่าวได้ว่า เพศหญิงอาจใช้อารมณ์ ความรู้สึก และสิ่งแวดล้อมในการตัดสินใจในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการถือศีลห้ามากกว่าการตัดสินใจโดยใช้อำนาจภายในตนเองก็ได้

ในด้านความรู้สึกรับผิดชอบนั้น ผู้ศึกษาแน่ใจว่ามีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการถือศีลห้า ซึ่งผลจากการศึกษาก่อนยืนยันความเชื่อกันกล่าว และ พระศรีวิสุทธิโมลี (2514, 173 - 174) ก็ได้เน้นให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวทางแห่งศีลกับความรู้สึกรับผิดชอบว่า ความรับผิดชอบขั้นพื้นฐานที่สุดของบุคคลก็คือความรับผิดชอบต่อตนเอง และการที่จะไม่มีความคิดที่จะทำความชั่วควยการเบียดเบียน หรือล่วงละเมิดต่อบุคคลอื่นอยู่ในจิตใจตนเอง และนี่คือแนวทางแห่งการถือศีลนั่นเอง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับทัศนคติต่อการถือศีลห้า ผลการศึกษาในข้อนี้พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความเกรงใจกับทัศนคติต่อการถือศีล

ข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์) ข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) และข้อรวมทั้ง 5 ข้อ
เพียง 3 ข้อ ในเพศชายเท่านั้น ส่วนเพศหญิงไม่พบความสัมพันธ์ถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
เลย

ผลการศึกษานี้ส่วนใหญ่จึงไม่เป็นที่น่าพอใจเท่าไรนัก ถ้าศึกษาถึง
ธรรมชาติของความเกรงใจจากผลการศึกษาค้นพบแล้ว จะเห็นว่าความเกรงใจมักจะมี
ความสัมพันธ์ในเชิงเส้นโค้งกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ประสิทธิ์ บัณฑิต (2514) พบว่า ความ
เกรงใจมีความสัมพันธ์เชิงเส้นโค้งกับความวิตกกังวล และความคิดสร้างสรรค์ กล่าวคือผู้
ที่มีความเกรงใจสูงและต่ำจะมีแนวโน้มวิตกกังวลมากกว่าผู้ที่มีความเกรงใจระดับกลาง ๆ และ
ผู้ที่มีความเกรงใจระดับกลาง ๆ จะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าผู้ที่มีความเกรงใจสูงและต่ำ
ซึ่งผลการศึกษาของ วิราพร เพ็ชรวงษ์ (2514) ก็ยืนยันว่าความเกรงใจมีความสัมพันธ์
เชิงเส้นโค้งกับความคิดสร้างสรรค์ คือผู้ที่มีความเกรงใจระดับกลาง ๆ จะมีความคิดสร้างสรรค์
สูง

ผู้ศึกษาเชื่อว่า การที่ไม่พบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ระหว่างความเกรงใจกับทัศนคติต่อการถือศีลเท่านั้น อาจเป็นเพราะความสัมพันธ์ดังกล่าว
อาจเป็นไปในเชิงเส้นโค้งก็ได้ ถ้าเป็นเช่นนั้นจริงก็น่าจะตั้งสมมุติฐานได้ว่าผู้ที่มีความเกรงใจ
ในระดับกลาง ๆ จะมีทัศนคติต่อการถือศีลที่ดีกว่าผู้ที่มีความเกรงใจสูงและต่ำ เหตุผล
สนับสนุนก็คือผู้ที่มีความเกรงใจต่ำย่อมมีโอกาสละเมิดศีลที่ใดและล่วงเกินคนอื่นได้ง่ายเพราะมี
แนวโน้มที่จะทำตามใจตนเองไว้มาก โอกาสที่จะผิดศีลก็น่าจะเกิดได้ง่าย สำหรับผู้ที่มี
ความเกรงใจสูง มักจะเป็นผู้ที่ใช้กลวิธีในการปรับตัว (Defense mechanism) สูง
คือมีการกระทำที่ไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของตน ทั้งนี้เพื่อรักษาบรรยากาศ
ทางสังคม รักษาหน้า มีการบิดเบือนการกระทำต่าง ๆ (วิริยะทศ วิเชียรโชติ, 2513) ดังนั้น
โอกาสที่จะกล่าวคำเท็จ หรือโอกาสที่จะถูกเพื่อนฝูงชักชวนให้กระทำผิด เช่น ชักชวนให้ลัก
ขโมย ชักชวนให้พูดปด ชักชวนให้ดื่มสุราหรือเล่นการพนัน จึงย่อมเกิดขึ้นได้ง่ายเพราะความ
เกรงใจและไม่กล้าขัดใจเพื่อน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ความเกรงใจจึงอาจมีความสัมพันธ์เชิงเส้นโค้งกับทัศนคติ
ต่อการถือศีลก็ได้ ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงน่าจะได้มีการตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้น

โค้งนี้ให้แน่ใจขึ้น

4. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับทัศนคติต่อการถือศีลห้า

ในกลุ่มนักศึกษาชาย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งถือเกรดเฉลี่ยสะสม (Grade point average) นั้นมีความสัมพันธ์กับนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 3 (ห้ามประพฤตินิคมทางกาม) ข้อ 5 (ห้ามเสพยาของมีนเมา) และศีลรวมทั้ง 5 ข้อ กับแสดงแนวโน้มว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์) และข้อ 4 (เว้นจากการกล่าวเท็จ) ซึ่งกล่าวได้ว่าผลการศึกษาในข้อนี้ ส่วนใหญ่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับในกลุ่มนักศึกษาหญิง ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับทัศนคติต่อการถือศีลห้าเลย นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 1 (เว้นจากการฆ่าสัตว์) ข้อ 2 (เว้นจากการลักทรัพย์) ข้อ 3 (เว้นจากการประพฤตินิคมทางกาม) และศีลรวมทั้ง 5 ข้อ แต่ค่าสหสัมพันธ์ที่เป็นลบมีค่าต่ำมาก ไม่ถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติเลย ผลการศึกษาในกลุ่มนักศึกษาหญิงนี้ ไปเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้เลย

สาเหตุที่ผลการศึกษาในกลุ่มนักศึกษาชายและหญิง ใกล้เคียงกัน ผู้ศึกษาคาดว่าอาจจะเป็น เพราะแบบสอบถามทัศนคติต่อการถือศีลห้า นั้น ข้อคำถามซึ่งยกมาเป็นสถานการณ์ของ โศกนาฏกรรม เป็นตัวอย่าง ซึ่งแสดง ความประพฤตินิคมและกามทางนี้ เสข เพศหญิง อาจแบ่ง รับแบ่งสู้อย่างไรก็ตามที่ จะตอบด้วยความ เป็นจริงก็ได้ หรือไม่เช่นนั้นก็จะ เลือกตอบใน ลักษณะกลาง ๆ และทัศนคติต่อการถือศีลบางข้อ เช่น ข้อ 3 (เว้นจากการประพฤตินิคมทางกาม) กับข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) เพศหญิง อาจมีประสบการณ์น้อยกว่าเพศชาย หรืออาจไม่มีประสบการณ์เลย เพศหญิงจึงมองเห็นความเป็นคนเจ้าชู้ (ถือข้อ 3) หรือการดื่มสุรา (ถือข้อ 5) แต่ในแง่ที่ไม่ดีและเป็นโทษเท่านั้น ไม่สามารถมองเห็นคุณค่า หรือประโยชน์ซึ่งมีอยู่บ้างได้ และอาจ เป็น ไปได้ว่านิสิตนักศึกษาหญิงที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และค่า มีความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับการประพฤตินิคมศีลในลักษณะที่กล่าวข้างต้นคล้าย ๆ กัน ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึง ไม่อาจจำแนกทัศนคติต่อการถือศีลห้า ในเพศหญิง ได้

ส่วนในเพศชายนี้ ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมักเป็นผู้ตั้งใจเรียน มีความประพฤติเรียบร้อย ทักตนคติต่อการถือศีลห้าจึงดีด้วย ส่วนผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมักไม่ค่อยสนใจในการเรียน จึงมีแนวโน้มที่จะหลบหนีเรียน ไปสู่มุสุมหรือกระทำผิดต่าง ๆ ได้ ดังรายงานของศาลคดีเล็กและเยาวชน (2507) เกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิดของ เยาวชน ซึ่งมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการกระทำผิดไม่ว่าจะเป็นการลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย หรือระเบิดขวด มักปรากฏว่าเป็นพวกที่ไม่สนใจ เถาเรียน ชอบหนีโรงเรียนเสมอ โดยอ้างเหตุผลว่าเรียนไม่ทันเพื่อน สติปัญญาไม่ดีเลยไม่สนใจการเรียน และพยายามหลบหนีโรงเรียน แล้วจับกลุ่มกันไปเที่ยวเล่น โดยที่บางครั้งผู้ปกครองก็ไม่ทราบจากรายงานดังกล่าว จึงชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมที่ผิดคือศีลห้านี้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กควบ

5. ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทั้ง เพศชายและ เพศหญิง ได้ผลสอดคล้องกันว่าความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างตัวแปรทั้ง 3 กับความเกรงใจ

ประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายในตอนนี้เป็นคือ ผลที่ว่า ความเกรงใจไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ ทั้ง 3 ตัวแปร เหตุผลในชั้นผู้ศึกษาเชื่อว่าอาจจะเป็นเช่นเดียวกันกับเหตุผลในข้อ 3 ที่กล่าวมาข้างต้น คือ ความเกรงใจ น่าจะมีความสัมพันธ์เชิงเส้นโค้งกับความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็ได้ ซึ่งถ้าจะตรวจสอบดูก็น่าจะได้ผลเช่นเดียวกับกับผลการศึกษาของบุคคลอื่น ๆ (ประสิทธิ์ บัวคลี่, 2514 : วิราพร เพ็ญวิรวงศ์, 2514 : สุจินต์ ปริขามารต, 2515 และ ปราชญ์คุณเด่น กัดตเนตร, 2514) ในการศึกษาครั้งต่อไปเราจะได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ในเชิงเส้นโค้ง

6. การสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลห้า

เมื่อเอาความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวพยากรณ์ ในกลุ่มนักศึกษาชาย พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีนัย

สำคัญทางสถิติทุกค่า แสดงว่าสามารถสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการถือศีลห้าทุกข้อ และศีลรวมทั้ง 5 ข้อได้

สำหรับในกลุ่มนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (R) มีนัยสำคัญเพียง 2 ค่า คือเมื่อใช้ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการรักษาวาเทจ) และศีลข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) เป็นตัวแยกตัวเท่านั้น แม้จะถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานในทางลบออก เหลือตัวพยากรณ์เพียง 3 ตัว แก่กับตาม คาสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ก็ยังมีนัยสำคัญเพียง 2 ค่า ก็คือสามารถสร้างสมการพยากรณ์ ทัศนคติต่อการถือศีลข้อ 4 (เว้นจากการรักษาวาเทจ) และข้อ 5 (เว้นจากการเสพยาของมีนเมา) เท่านั้น

การที่สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้เฉพาะในเพศชาย ผู้ศึกษาเชื่อว่าคงจะมีเหตุผลเกี่ยวข้องกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ 4 กล่าวคือ

1) แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการถือศีลห้า สถานการณ์ที่ยกมาเป็นคำตามนั้น เป็นสถานการณ์ที่แสดงถึงการกระทำผิด เป็นคำถามในเชิงนิเสธ เพศหญิงอาจไม่กล้าตอบด้วยความจริงใจ อาจจะตอบในลักษณะกลาง ๆ เป็นการแบ่งรับแบ่งสู้ก็ได้ คำตอบของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์จึงไม่อาจจำแนกได้เหมือนกับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

2) นักศึกษาหญิงมีประสบการณ์บางอย่างน้อยกว่านักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ หรืออาจกล่าวได้ว่า ประสบการณ์บางอย่างของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์อาจไม่มีเลยก็ได้ เช่น การประพฤติผิดทางกาม (ศีลข้อ 3) การเสพยาของมีนเมา (ศีลข้อ 5) หรือการก่อเรื่องวิวาท (ศีลข้อ 1) ดังนั้นจึงน่าจะเป็นเหตุผลที่ทำให้ให้นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์วิจิตรปัญญาคณะศึกษาศาสตร์ไม่ถูกทดลองก็เป็นได้ และด้วยเหตุที่นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีประสบการณ์ทั้งกล่าวมาบางอย่างจึงมองเห็นแต่ในแง่ชั่วร้าย ไม่สามารถมองเห็นด้านดีหรือประโยชน์บางประการ เช่น ไม่สามารถจะมองเห็นประโยชน์ของการถือศีลห้าได้

3) อาจจะเป็นเพราะลักษณะของหญิงไทย เป็นคนขี้อาย ไม่กล้าตัดสินใจแน่นอน ดังนั้นในการตอบแบบสอบถามทั้ง 4 ชุด จึงมีแนวโน้มที่จะให้คำตอบกลาง ๆ เป็นการแบ่งรับแบ่งสู้ ซึ่งต่างกับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ที่กล้าตัดสินใจ มีความมั่นใจกว่าเพศหญิง (ฐิติพร อ่อนโคกสูง, 2516) จึงได้ออกข้อคำถามบวกหรือคำถามลบตามความเป็นจริงมากกว่านักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ก็เป็นได้

ด้วยเหตุผลทั้ง 4 ประการนี้ อาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ไม่สามารถจะสร้าง
สมการพยากรณ์ในกลุ่มนักศึกษาหญิง ได้เท่ากับกลุ่มนักศึกษาชายก็เป็นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาอบรม

1.1 ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ความรู้สึกรับผิดชอบและวินัยในตนเองมี
ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับทัศนคติต่อการถือศีลห้า ดังนั้นในการปลูกฝังให้
นักศึกษามีทัศนคติต่อการถือศีลห้าให้ได้ดี จึงจำเป็นต้องปลูกฝังความรู้สึกรับผิดชอบและ
วินัยในตนเองให้เกิดขึ้นเสียก่อน จะทำให้ทัศนคติต่อการถือศีลห้าดีขึ้นด้วย

1.2 เนื่องจากทัศนคติต่อการถือศีลแต่ละข้อ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่าง
มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ดังนั้นในการปลูกฝังทัศนคติต่อการถือศีล อาจเริ่มให้นักศึกษาประพฤติ
ศีลข้อใดข้อหนึ่งอย่างจริงจังเสียก่อนก็ได้ ในทางปฏิบัติทางโรงเรียนอาจนำศีลข้อใดข้อหนึ่ง
มากำหนดเป็นนโยบายทางกฤษฎีการบของโรงเรียนให้นักเรียนถือประพฤติปฏิบัติก็ได้ ดังเช่น
โรงเรียนประณาสาธิตวิฑฒาลัยวิชาการศึกษาระดับมัธยม ได้กำหนดศีลข้อ 4 (เว้นจากการ
กล่าวเท็จ) เป็นนโยบายทางกฤษฎีการบของโรงเรียนอยู่ขณะนี้ (นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ, 2516)
ซึ่งการประพฤติปฏิบัติตามศีลข้อต่อไปก็จะทำได้ง่ายเขา

1.3 ด้วยเหตุนี้จึงเป็นข้อปฏิบัติขั้นต้นตามหลักพุทธธรรม และสอดคล้องกับหลัก
การปลูกฝังประชาธิปไตย คือไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น และจากสถิติการกระทำของเยาวชน
ตามรายงานของศาลคดีเด็กและเยาวชน (กรมราชทัณฑ์, 2507) หรือสถิติผู้ต้องโทษของกรม
ราชทัณฑ์ (กรมราชทัณฑ์, 2511) แล้วจะเห็นว่าการกระทำผิดส่วนใหญ่เป็นกากระทำผิดศีล
ห้าแทบทั้งสิ้น เช่น การกระทำผิดกามรางกาย กามทรัพย์สิน กระทำผิดทางเพศ ถองหา
ยาเสพติด ฆาตกรรมฆาตกรรม ฆาตกรรม ฆาตกรรม เป็นต้น ดังนั้นสถานศึกษาได้ออ
นโยบายการอบรมเด็กให้ประพฤติปฏิบัติตามศีลห้าดังได้กล่าวมาแล้วในข้อ 1.2 อย่างจริงจัง
ก็จะช่วยแก้ปัญหาในสังคมได้เป็นอย่างดี และเป็นการแก้ปัญหาจริง ๆ อย่างยิ่ง

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะได้ศึกษาองค์ประกอบทางบุคลิกภาพอื่น ๆ ที่น่าจะมีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการถือศีลหา ให้ขยายวงกว้างออกไป เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้ อยากเห็น การยอมรับตนเอง (Self-acceptance) แบบการคิด (Cognitive Style) การควบคุมตนเองโดยอาศัยอำนาจภายในและภายนอก (Internal and External Control) ความวิตกกังวล ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

2.2 ควรจะได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น กลุ่มตัวอย่างในระดับอายุต่างๆ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่าง ๆ กับ และถ้าเป็นไปได้ควรศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้ที่ฝึกศีลมาก เช่น นักรบ กับบุคลิกภาพของผู้ที่ฝึกศีลน้อย เช่น พระสงฆ์ ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่

2.3 สาเหตุที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการถือศีลหา ความรู้สึกกับฝึกชอบ วินัยในตนเอง และความเกรงใจนั้น อาจเป็นเพราะว่า ผู้ศึกษาถือเอาเกรดเฉลี่ยสะสม (Grade point average) ของภาคศึกษาแทนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาครั้งต่อไปจะได้ลองใช้เกณฑ์ตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีอื่นบ้าง เช่น ในการใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือใช้แบบทดสอบวัดความตั้งใจทางการเรียน เพื่อดูว่าจะได้ผลเหมือนกันหรือต่างกันประการใดหรือไม่

บรรณานุกรม

- กาตุจนา ทาสิตะพันธ์ "การควบคุมตนเอง (Self-Discipline)" ชุมนุมทางวิชาการ
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2510, หน้า 193-201.
- คมกฤษ วัฒนเสถียร กาลคดีเค็ญและเยาวรชน การพิมพ์พระนคร 2517, 163 หน้า.
- จำรัส นองมาก "การศึกษานแบบการคิด (Cognitive Styles) ของนักเรียนในระดับ
ชั้นประถมศึกษาตอนต้น" ปริทัศน์นิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา 2513, 97 หน้า.
- ชลอ อุตกฤษณ์, พ.ศ.อ.วิจัยฯ พบปรัชญาเปรียบเทียบกับหลักวิทยาศาสตร์ เพชรพิทยา
2512, 410 หน้า.
- ชวาล แพร์ทกุล และคณะ หลักสูตรอบรมพิเศษวิชาการวัดผลการศึกษาาระยะสั้น สำนักงาน
ทดสอบวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2514, 102 หน้า.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง "ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่น
ในตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี" ปริทัศน์นิพนธ์ 2516, 104 หน้า.
- ศิเรก ชัยนาม "สุนทรพจน์เปิดสัมมนา" บันทึกรายงานสัมมนา เรื่องความรับผิดชอบทาง
จริยธรรมเป็นความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ สภาคริสตจักรในประเทศไทย
2509 หน้า 5 - 6.
- ธานินทร์ กรีชัยเกียรติ "กฎหมายกับการบริหารงานรัฐบงหลวง" บันทึกรายงานสัมมนา เรื่อง
ความรับผิดชอบทางจริยธรรมเป็นความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ สภาคริสตจักร
ในประเทศไทย 2509 หน้า 60 - 81.
- นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ "สตรีไทยสามารถช่วยพัฒนาชาติทางการศึกษาและศีลธรรม"
การประชุมสงฆสภาที่ 3, 7-16 มิถุนายน 2516
- บุณลือ ทองอยู่ "การศึกษาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของความคิดแบบสืบสวนสอบสวน
(Inquiry) กับผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ และความเกรงใจ" ปริทัศน์นิพนธ์
วิทยาลัยวิชาการศึกษา 2514, 71 หน้า.

ปฐม นิคมานนท์ "ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการอ่าน แบบการรับรู้ และการสร้างความคิดรวบยอดของ เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 7" ปริทัศน์นิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา 2514, 125 หน้า.

ประสิทธิ์ บัวคลี่ "การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความเกรงใจ และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในต่างจังหวัด นักเรียนในกรุงเทพฯ และนักเรียนนานาชาติ" ปริทัศน์นิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา 2514, 148 หน้า.

ปราชอุลปน์ กัดตเนตร "ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตอบสนอง ระหว่างบุคคล ความเกรงใจ และการปรับตัว" ปริทัศน์นิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา 2515, 235 หน้า.

พระศรีวิสุทธิโมลี พุทธธรรม สมาคมสังฆมศาสตร์แห่งประเทศไทย 2514, 206 หน้า.

พจน์ สะเพียรชัย "ลักษณะของการศึกษาในระบบสังคมไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลง" พัฒนาวิถึผล 9 สำนักงานทดสอบ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2516 หน้า 71 - 77.

พุทธทาสภิกขุ ศาสนาและโอวาท ร.พ.สหกรณ์ชายส่งแห่งประเทศไทย 2497, 407 หน้า.

_____ "แนะแนวจริยธรรม" ปรัชญาถาวร มจรส่วนกลางที่หอประชุมกุสุมา 2505, 356 หน้า.

ภิญโญ ศรีหงส์ "ทัศนคติและความสนใจของนักเรียนมัธยมศึกษาพุทธศาสนา" วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2501, 102 หน้า.

ยุพา อานันทสิทธิ์ "การศึกษาค้นคว้าการสอนแบบสืบสวนสอบสวน (Active Inquiry) ในวิชาวิทยาศาสตร์ที่ฝึกความคิดแบบสืบสวนสอบสวน ความถนัดทางการเรียน และความรู้สึกับผิดชอบ" ปริทัศน์นิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา 2515, 140 หน้า.

ราชทัณฑ์, กรม, กระทรวงมหาดไทย รายงานประจำปี 2511 กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย 2512, 77 หน้า.

วรรณวิภา ทองเอก "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์
ในการเรียน และการสอบของนิสิตฝึกสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก"
ปริทัศน์นิพนธ์ 2517, หน้า.

วรรณี รักธรรม "การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความต้องการ ผลสัมฤทธิ์และ
ความรู้สึกกับผิชอบของ เด็กไทยเชื้อชาติไทย และ เด็กไทยเชื้อชาติจีน" ปริทัศน์
นิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา 2505, 70 หน้า.

วันเพ็ญ วิชัยคำ "การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตต่าง คณะวิชาและต่างชั้นที่มีต่อ
พระพุทธศาสนา" ปริทัศน์นิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา 2515, 70 หน้า.

วิราพร เทพวีระพงศ์ "ความเกรงใจกับพฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาในกลุ่ม" ปริทัศน์นิพนธ์
วิทยาลัยวิชาการศึกษา 2514, 253 หน้า.

วีรยุทธ วิเชียรโชติ "สังคมไมตรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ" วารสารจิตวิทยา 2513,
หน้า 33 - 34.

_____ รายงานเรื่องความเกรงใจในคนไทย ฉบับที่ 1 กันยายน 2513, ✓
23 หน้า.

_____ "ทฤษฎีสังคมไมตรีสัมพันธ์" พัฒนาวิถผล 9 สำนักทดสอบวิทยาลัยวิชา
การศึกษา 2616 หน้า 78 - 94.

สมคิด ไชยยันต์บุรุษ "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนที่มีต่อความสามารถ
ในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511.

สุจินต์ ปริษามารถ "ความคิดสร้างสรรค์ ความเกรงใจ และลักษณะความเป็นผู้นำของ
นักเรียนที่ประพฤติคล้อยตามและที่ขัดกับสังคม" ปริทัศน์นิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา 2515, 128 หน้า.

สุชา ธรรมมิตร "การอบรมศาสนาและศีลธรรมทางบ้าน" วิทยานันทน์ คุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2504.

สุลักษณ์ ศิวลักษณ์ "กฎหมายการจรรยาบรรณรังหลวง" บันทึกรายงานสัมมนา เรื่องความรับผิดชอบทางจริยธรรมเพื่อความจำเป็นในการพัฒนาประเทศไทย สภาทวิศตจกรในประเทศไทย 2509 หน้า 58.

Anastasi, Anne, Psychological Testing Third Edition, The Macmillan Company, New York, 1968, 668 pp.

Ausubel, D.P., Ego Development and the Personality, Grune & Stratton, Inc., 1965, 189-190.

Breckenridge, M.E., Child Development, W.B. Saunders Co., Philadelphia, London, 1955, 497 pp.

Browne, C.G., The Study of Leadership, The Interstate Printers and Publishers, Inc., Illinois, 1958, 487 pp.

Catcel, R.B., Manual for the Jr.-Sr. High School Personality Questionnaire, 'HSPQ' Form A, Illinois the Institute for Personality and Ability Testing, 1963.

Child Study Association of America, Our Children Today, The Viking Press, New York, 1952. 366 pp.

Doyle, Marion Wade "Citizenships Begins in the Home" Journal of the Association of Children Education International April 1961, p. 361.

✓ English, H.B., and English A.C., A Comprehensive Dictionary of Psychology and Psychoanalytical Terms, Longman, Green and Co., 1958, 594 pp.

- Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education, McGraw Hill Book Co., New York, 1966, 460 pp.
- Gullford, J.P., Fundamental Statistics in Psychology and Education 4th. edition, McGraw-Hill Book Company, 1965, 605 pp.
- Mueller, D.J., "Differences in Social Responsibility among Various Group of College Students", Desertation Abstracts, August, Vol. 31, No.2, 1969.
- Shevachov, G.V. and Fritz R., Discipline for Today's Children and Youth, National Education Association, 1955, 64 pp. ✓
- Stedman, J.M., The Child . A Book of Reading, Holt, Rinehart and Winston, New York, 1962, 678 pp.
- Vincent Elizabeth Lee. Human Psychological Development, The Ronald Press Company, New York, 1961, 522 pp.
- Walker, E.W.H., The City University of New York, 1972, 7328-B.
- Wiggins, J.S. and others, The Psychology of Personality, Addison Wesley, 1971, 705 pp.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. ค่าสถิติต่าง ๆ

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบทดสอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชนิดของตัวแปร	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D	S^2	\bar{X}	S.D	S^2
GPA	2.4096	50.2422	2524.2786	2.6621	39.9969	1599.7520
SR	218.6940	33.9183	1150.4510	223.0598	29.2031	852.8210
SD	83.6301	13.6404	186.0605	85.4444	15.7575	284.2988
K	170.7305	40.9611	1677.8117	190.1111	39.3639	1549.5116
ค 1	32.4384	5.8375	78.1014	35.7350	8.2175	67.5273
ค 2	57.7808	10.2862	105.8059	60.0513	8.5233	72.6466
ค 3	34.9269	9.3830	88.0406	39.9915	6.7539	45.6151
ค 4	55.5525	10.7151	114.8133	58.6496	10.1991	104.0216
ค 5	23.2831	6.1794	38.1849	26.1624	4.6243	21.3811
ค 1-5	204.5936	33.8779	1147.7121	220.2307	32.1576	1034.2396

หมายเหตุ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N) เพศชาย = 219 คน

เพศหญิง = 117 คน

ตาราง 8 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือศีลหา

ข้อ	ค่า t		ข้อ	ค่า t	
	ก	ข		ก	ข
1	3.1575**	2.6745**	18	3.9179**	5.1565**
2	3.7234**	3.2727**	19	3.7664**	5.3817**
3	2.6909**	4.8192**	20	2.5212**	2.1276*
4	3.8254**	5.3445**	21	4.4102**	4.2073**
5	1.6792*	4.1884**	22	3.4934**	4.0000**
6	4.2202**	6.2529**	23	2.6440**	3.8819**
7	5.8081**	3.7854**	24	3.0208**	2.9967**
8	1.6803*	4.3521**	25	3.2229**	3.3240**
9	4.5130**	3.3498**	26	4.6359**	5.0816**
10	3.1794**	4.4491**	27	2.8885**	4.6790**
11	2.1839*	2.7870**	28	4.2768**	4.1274**
12	1.6790*	2.2411**	29	5.2541**	4.2142**
13	2.7777**	4.5766**	30	2.7826**	4.4207**
14	1.6801*	3.0663**	31	2.8625**	3.7090**
15	3.2182**	1.9441*	32	7.9889**	3.6117**
16	2.9143**	5.5813**	33	3.1869**	1.8125*
17	1.9602*	4.2068**	34	3.8945**	3.5931**

* ค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** ค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 9 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดวินัยในตนเอง

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	2.0278 [✓]	19	4.7994 ^{**}
2	3.9507 ^{**}	20	2.7366 ^{**}
3	2.5575 ^{**}	21	3.3297 ^{**}
4	4.3194 ^{**}	22	3.6250 ^{**}
5	4.8192 ^{*1}	23	2.5805 ^{**}
6	3.1637 ^{**}	24	2.1285 [*]
7	2.5698 ^{**}	25	2.8693 ^{**}
8	3.3104 ^{**}	26	3.4459 ^{**}
9	3.5208 ^{**}	27	2.1829 [*]
10	3.1312 ^{**}	28	4.6121 ^{**}
11	2.1419 [*]	29	3.0945 ^{**}
12	4.1372 ^{**}	30	3.3081 ^{**}
13	2.5901 ^{**}	31	2.8970 ^{**}
14	3.1737 ^{**}	32	2.9329 ^{**}
15	3.3403 ^{**}	33	4.1782 ^{**}
16	2.4519 ^{**}	34	2.6465 ^{**}
17	1.8796 [*]	35	3.3677 ^{**}
18	2.6047 [*]		

* ค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** ค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ภาคผนวก ข. แบบทดสอบที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการถือศีล

1. สุกาพย์ของฝากเพื่อนคนหนึ่งไว้ และอยากได้ของมันไว้เป็นกรรมสิทธิ์ ฉะนั้นเมื่อเจ้าของมาทวงจึงปฏิเสธว่าไม่ได้รับฝาก
- ก. สมควรหรือไม่ที่สุกาพย์ทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นสุกาพย์ท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ
2. เมื่อมีพี่น้องอยากได้อะไรที่เป็นของคนอื่น เขาก็จะดูเอาว่าเป็นของเขาโดยอ้างเหตุผลประหลาด ๆ นา ๆ เพื่อให้เจ้าของเกิดความลังเลใจ
- ก. สมควรหรือไม่ที่พี่น้องทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นพี่น้องท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ
3. โฆษณาของการประหยัดรายจ่ายในباب จึงเอาสิ่งของทางราชการหรือของส่วนรวมไปใช้ส่วนตัวเสมอเมื่อมีโอกาส
- ก. สมควรหรือไม่ที่โฆษณาทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นโฆษณาท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ
4. สุวิทย์รักและเอาอกเอาใจยุพยามาก จนยุพาสงสารและเห็นใจและยอมไปเที่ยวกับสุวิทย์ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสุวิทย์มีภรรยาแล้ว
- ก. สมควรหรือไม่ที่ยุพาท่านทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นยุพาท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ
5. มัลลิกาถูกบังคับให้แต่งงาน ทั้งที่คนรักอยู่แล้ว ฉะนั้นหลังแต่งงานมัลลิกาก็ยังคงลักลอบติดต่อกับคนรักเก่าของตนฐานชู้สาวอยู่เสมอ
- ก. มัลลิกาทำสม เหตุสมผลหรือไม่ สมเหตุผล | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมเหตุผล
- ข. ถ้าท่านเป็นมัลลิกาท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ

6. สมาลึกลับบ้านคึก เพราะไปคุณภาพดนตรี แต่เกรงผู้ปกครองจะว่าจึงขอกว่าไปบ้านมารศรี และเพื่อให้คำพูดหนักแน่นยิ่งขึ้นจึงให้มารศรีช่วยรับรองว่าเป็นจริง มารศรีก็รับรอง เพราะเกรงใจเพื่อน

ก. สมควรหรือไม่ที่สมาลึกทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร

ข. ถ้าท่านเป็นสมาลึกท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ

7. จากข้อความในข้อ 6

ก. สมควรหรือไม่ที่มารศรีทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร

ข. ถ้าท่านเป็นมารศรีท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ

8. ศึกษาธิการจังหวัดคนหนึ่งบรรจุญาติสนิทให้เข้าดำรงตำแหน่งหน้าที่การงาน ทั้ง ๆ ที่สอบบรรจุไม่ได้

ก. จำเป็นหรือไม่ที่ศึกษาธิการจังหวัดคนนี้ต้องทำเช่นนั้น จำเป็น | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่จำเป็น

ข. ถ้าท่านเป็นศึกษาธิการจังหวัดท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ

9. เมื่อมีเรื่องกลุ่มใจ มนต์มีรักกับเหล่าสุมบุหรีเสมอเพราะเชื่อว่าจะช่วยดับกลุ่มใจ

ก. ท่านเชื่อความคิดของมนต์มีรักหรือไม่ ถูกต้อง | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ถูกต้อง

ข. ถ้าท่านเป็นมนต์มีรักท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ

10. อาภิตีมีความเห็นว่า ผู้ชายที่ไม่ค้มเหล่าสุมบุหรี ทำให้มองดูไม่เป็นผู้ชายเต็มตัว

ก. ท่านเห็นด้วยกับความคิดของอาภิตีหรือไม่ เห็นด้วย | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่เห็นด้วย

ข. ถ้าท่านเป็นอาภิตีท่านจะค้มเหล่าสุมบุหรีหรือไม่ กระทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่กระทำ

11. สุนัขตัวหนึ่งกัดรวง เทาสุชาติชาด เขาจึงทำร้ายสุนัขทุกตัวที่อยู่ใกล้รวง เขา

ก. สมควรหรือไม่ที่สุชาติทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร

ข. ถ้าท่านเป็นสุชาติท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ

12. มาลีซื้อปลาอย่างมา เติรมทำกับข้าว แต่บังเอิญมีแขกมาหาจึงออกไปพบ เมื่อกลับมาในครัว มาลีเห็นแมวกำลังกินปลาอย่าง ควยความโกรธจึงคว้าไม้ค้ำที่อยู่ใกล้มือขว้างไปที่แมวตัวนั้น จนถูกแมวบาดเจ็บสาหัส

ก. สมควรหรือไม่ที่มาลีทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร

ข. ถ้าท่านเป็นมาลีท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ

20. ในการสนทนา สุภาพรมักใช้วิญญู์ไมตรี โดยการยกย่องคุณงามความดีเกินความเป็นจริง ซึ่งบางครั้งก็ทำให้คุณสมเหมายหลงภาคภูมิใจไปกับคำยกย่องนี้
- ก. สมควรหรือไม่ที่สุภาพรทำเช่นนั้น สมควร 1 | 2 | 3 | 4 | 5 ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นสุภาพรท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ 1 | 2 | 3 | 4 | 5 ไม่ทำ
21. ในการนัดกับเพื่อน ถ้าวิยะดาเกิดไม่สบาย หรืออารมณ์ไม่ดี คำที่ไม่อยากทำอะไร วิยะดาก็จะไม่ไปตามนัดเฉย ๆ โดยไม่ได้บอกให้เพื่อนทราบ
- ก. สมควรหรือไม่ที่วิยะดาทำเช่นนั้น สมควร 1 | 2 | 3 | 4 | 5 ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นวิยะดาท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ 1 | 2 | 3 | 4 | 5 ไม่ทำ
22. ไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม ถ้าจะทำให้หมอง คดต้อง เสียประโยชน์จากการพูดความจริงแล้ว เขาก็มักจะยอมพูดโกหกมากกว่าที่จะยอมพูดความจริง
- ก. สมควรหรือไม่ที่หมองคดทำเช่นนั้น สมควร 1 | 2 | 3 | 4 | 5 ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นหมองคดท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ 1 | 2 | 3 | 4 | 5 ไม่ทำ
23. ประสาทเห็นเพื่อนดื่มเหล้า และสูบบุหรี่อื่นกันมาก เมื่อเพื่อนชักชวนให้ดื่มเหล้า สูบบุหรี่อื่นก็ควรความอยากลองและอยากรู้อจริง โค้ดทดลองกระทำ แล้วก็ติดเรื่อยมาจนเป็นนิสัย
- ก. สมควรหรือไม่ที่ประสาททำเช่นนั้น สมควร 1 | 2 | 3 | 4 | 5 ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นประสาทท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ 1 | 2 | 3 | 4 | 5 ไม่ทำ
24. อภิสิตีเล็กดื่มเหล้า สูบบุหรี่ใ้กันอย่างเ้ก้ดขาด เพราะเห็นว่าไม่มีประโยชน์ แต่กลับมีโทษ
- ก. ท่านคิดว่าอภิสิตีสมควรเป็นแบบอย่างของผู้อื่นหรือไม่ สมควร 1 | 2 | 3 | 4 | 5 ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นอภิสิตีท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ 1 | 2 | 3 | 4 | 5 ไม่ทำ
25. สุชาติหลอกเด็กหญิงคนหนึ่ง ไปในที่ลับตา แล้วปลุกปล้ำข่มขืนจนสำเร็จ ความกลัวเร็วถึงเจ้าหน้าทีจึงมา เด็ก แล้วนำศพไปฝังเสีย
- ก. สุชาติที่คิดสินใจ ถูกต้องหรือไม่ที่ฆ่าเด็กเสีย ถูกต้อง 1 | 2 | 3 | 4 | 5 ไม่ถูกต้อง
- ข. ถ้าท่านเป็นสุชาติท่านจะฆ่าเด็กหรือไม่ ฆ่า 1 | 2 | 3 | 4 | 5 ไม่ฆ่า

26. นายก็กู้เงินจากเศรษฐกิจ 3,000.-บาท โดยเขาโดนคดีกินไว้เป็นประจำ แต่เศรษฐกิจเขียนในสัญญาเงินกู้ที่ให้นายก็เซ็นชื่อก่อนกรอกรายการว่าใหญ่ 30,000 บาท เมื่อนายก็ไม่สามารถนำเงินมากู้ให้ครบตามกำหนดในสัญญา เศรษฐกิจฟ้องยึดโฉมค อัครินทร์ ซึ่งเป็นลูกของนายก็โกรธแค้นแทบเพื่อ จึงพยายามหาโอกาสฆ่าเศรษฐกิจนี้เสีย
- ก. สมควรหรือไม่ที่อัครินทร์ทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นอัครินทร์ท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ
27. กนรักของชิรุตช แอบไปมีกนรักใหม่ วันหนึ่งชิรุตชเห็นกนรักของเขากำลังหยอกก้อกับชายคนอื่น ด้วยความโกรธแค้นใจที่ถูกกนรักทรยศ จึงยิงกนทั้ง 2 ทาย
- ก. สมควรหรือไม่ที่ชิรุตชทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นชิรุตชท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ
28. เทพียัมของเพื่อนมาใช้แล้วทำเป็นลืม ถ้าเพื่อนไม่ทวงก็ไม่คืน
- ก. สมควรหรือไม่ที่เทพีทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นเทพีท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ
29. กาดูจนาซื้อของแล้วคนขายทอนเงินเกิน 10 บาท กาดูจนาทำเฉยไม่คืนเงินให้ เพราะเห็นว่าคนขายพูดจาไม่ดี
- ก. สมควรหรือไม่ที่กาดูจนาทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นกาดูจนาท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ
30. เมื่อวันจันทร์ชอบใจสิ่งใดก็ตามที่เป็นของทางราชการหรือของส่วนรวม เขาจะหยิบฉวยเอาไปทอนที่ไม่มีใครเห็น
- ก. สมควรหรือไม่ที่วันจันทร์ทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นวันจันทร์ท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ
31. วันชัยรักอัฐชามาก แต่อัฐชไม่รักชอม และสบบประมาทว่าไม่มีวันวันชัยจะสามารถเอาชนะใจอัฐชได้ ฉะนั้นวันชัยจึงหาโอกาสที่จะทำให้อัฐชเสียความบริสุทธิ์เพื่อเป็นการผูกมัดอัฐช
- ก. สมควรหรือไม่ที่วันชัยทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นวันชัยท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ

32. บางครั้งวีราก็พุดออกไปโดยไม่ได้คำนึงถึงความจริง และผลเสียที่ผู้อื่นจะได้รับ ขอเพียง
 แก้ให้เรื่องที่ถูกมาสนใจก็พอ
- ก. สมควรหรือไม่ที่วีร่าทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นวีร่าท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ
33. มะลิวัลย์ใช้เงินที่ได้รับจากทางบ้านหมกซ่อนคืนเดือน เพราะนำไปใช้ในสิ่งที่ไม่จำเป็น
 จึงขอเงินเพิ่ม โดยอ้างเหตุผลว่า มีความจำเป็นต้องใช้เงินเพิ่มเพื่อซื้ออุปกรณ์การเรียน
- ก. สมควรหรือไม่ที่มะลิวัลย์ทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นมะลิวัลย์ท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ
34. เมื่ออรรถพรไม่อยากทำงาน เขามักอ้างว่าไม่สบาย ทั้งๆที่ไม่ได้เป็นอะไรเลย
- ก. สมควรหรือไม่ที่อรรถพรทำเช่นนั้น สมควร | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่สมควร
- ข. ถ้าท่านเป็นอรรถพรท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่ ทำ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | ไม่ทำ

2. แบบทดสอบวัดวินัยในตนเอง

น้อย เป็นนักศึกษาที่ขี้สตั้มมากคนหนึ่ง และไม่เคียดคิดที่จะเปลี่ยนนิสัยอันนี้เลย แต่แล้วก็มีเหตุการณ์ที่ทำให้เขาต้องแก้ปัญหาครั้งนี้

1. ไม่มีเงินให้ค่าเล่าเรียน และพบกระเป๋าบรรจุเงิน 500 บาท ในกระเป๋าที่มีบัตรนักศึกษา ซึ่งมีชื่อเจ้าของอยู่ด้วย น้อยควรตัดสินใจอย่างไร?

คืนให้เจ้าของ 2 | 1 | 0 | 1 | 2 ไม่คืน

2. ไม่มีเวลาทำรายงาน เพื่อนสนิทเขารายงานมาให้ลอก และถ้าไม่มีงานส่งอาจสอบตก น้อยควรตัดสินใจอย่างไร?

ลอก 2 | 1 | 0 | 1 | 2 ไม่ลอก

3. ในขณะที่สอบ อาจารย์ไม่อยู่ในชั้น เพื่อทุกคนหยิบตำราขึ้นมาดู น้อยควรตัดสินใจทำอย่างไร?

ดูตำรา 2 | 1 | 0 | 1 | 2 ไม่ดูตำรา

เปรมตั้งใจว่า ในการเรียนระดับนี้จะไม่หนีเรียนเลย และแล้ววันหนึ่งก็จนถึงชั่วโมงเรียน มีเหตุการณ์เกิดขึ้นกับเปรม เปรมควรทำอย่างไร?

4. เพื่อนชวนไปดูบาสเก็ตบอล และผู้เล่นคนหนึ่ง เป็นบุคคลที่ตนชอบ

ไป 2 | 1 | 0 | 1 | 2 ไม่ไป

5. เพื่อนชวนไปดูภาพยนตร์ที่แสดง โศกนาฏกรรมที่ตนชอบ

ไป 2 | 1 | 0 | 1 | 2 ไม่ไป

ทองคำตั้งใจว่าจะสนับสนุนสินค้าไทยและจะไม่ยอมใช้สินค้าจากต่างประเทศ แต่ในระยะต่อมา ทองคำก็ประสบปัญหาหลายประการที่ต้องตัดสินใจ

6. เพื่อน ๆ ต่างก็ใช้ของจากต่างประเทศเพราะสวย มองดูมีรสนิยมสูง

ใช้สินค้าต่างประเทศ 2 | 1 | 0 | 1 | 2 ใช้สินค้าไทย

พิจิตรตั้งใจจะเก็บเงินไว้สักก้อนหนึ่งจากรายได้ที่ทำงานให้ในต่าง ๆ เกือบ เพื่อซื้อตำราเรียนในวิชาที่ต้องเรียนในเทอมต่อไป แต่เมื่อเขาพอจะรวบรวมเงินได้สักจำนวนหนึ่ง

7. วิทยาลัยที่พิจิตรศึกษาอยู่จัดทัศนศึกษาที่เชียงใหม่

ไป 2 | 1 | 0 | 1 | 2 ไม่ไป

8. มีคนนำของที่พิพิธภัณฑ์เข้ามาขายแล้วมาเสนอขายในราคาถูก

ชื่อ $\underline{2 \ 1 \ 0 \ 1 \ 2}$ | ไม่ซื้อ

เย็นวันเสาร์ นพพรขับรถไปตามถนนเพื่อไปชมภาพยนตร์รอบค่ำที่โรงภาพยนตร์แห่งหนึ่ง เป็นการฉลองวันเงินเดือนออกให้สมกับที่ได้ตั้งใจไว้แต่แรก แรกแล้ว

9. ถนนข้างหน้าเกิดอุบัติเหตุ รถติดกันแน่นขนัด

ไป $\underline{2 \ 1 \ 0 \ 1 \ 2}$ | ไม่ไป

10. เมื่อ นพพรขับรถไปจอดที่สวนสาธารณะแห่งหนึ่ง เพื่อรอเวลาชมกิจกรรมภาพยนตร์ นพพรพบว่าบรรยากาศที่สวนสาธารณะนั้น เย็นสบายน่าพักผ่อนอย่างยิ่ง

ไปชมภาพยนตร์ $\underline{2 \ 1 \ 0 \ 1 \ 2}$ | พักผ่อนที่สวนสาธารณะ

11. เมื่อ นพพรไปถึงหน้าโรงภาพยนตร์พบประจิดร ประจิดรบอกว่าภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่มี

ชมภาพยนตร์ $\underline{2 \ 1 \ 0 \ 1 \ 2}$ | ไม่ชมภาพยนตร์

12. เมื่อ นพพรไปซื้อบัตรชมภาพยนตร์ ปรากฏว่าบัตรหมดเหลือแต่บัตรเสริม

ชมภาพยนตร์ $\underline{2 \ 1 \ 0 \ 1 \ 2}$ | ไม่ชมภาพยนตร์

เมื่อตอนเช้า ขณะที่พิมพ์กำลัง รอรถประจำทางจะไปเรียนหนังสือ ก็ประสบเหตุการณ์ดังนี้

13. พบเพื่อน เพื่อนชวนไปบ้านเพื่อมีคนอีกคนที่ไม่ได้พบกับนานแล้ว

ไปกับเพื่อน $\underline{2 \ 1 \ 0 \ 1 \ 2}$ | ไม่ไป

14. รถประจำทางขาดระยะ รอดจนไม่ทันเรียนชั่วโมงแรกแล้ว

ไปโรงเรียน $\underline{2 \ 1 \ 0 \ 1 \ 2}$ | ไม่ไป

สุดใจชอบเล่นกีฬาอย่างมาก และได้เข้าเล่นทีมกีฬาชนิดหนึ่ง จนได้ชิงชนะเลิศ ซึ่งวันชิงชนะเลิศก่อนสัปดาห์สุดท้าย สุดใจตั้งใจไว้ว่าจะเข้าแข่งขันในวันชิงชนะเลิศให้ได้ และจะเล่นให้เต็มที่มือ แต่แล้ววันหนึ่งก็เกิดเหตุการณ์ซึ่งสุดใจจะต้องท้อใจเสีย

15. โค้ชฝ่ายตรงข้ามซึ่งเคยเป็นกรของตมาขอรองให้หลวมแก่ทีมฝ่ายตรงข้าม

ล้มให้คู่ต่อสู้ $\underline{2 \ 1 \ 0 \ 1 \ 2}$ | ไม่ล้มให้

16. เกิดฉีกใจกับโค้ชของตน

เข้าแข่งขัน $\underline{2 \ 1 \ 0 \ 1 \ 2}$ | ไม่เข้าแข่งขัน

สมหมายตั้งใจจะดูหนังสือเตรียมสอบปลายเทอมอย่างเต็มที่ แต่แล้วเมื่อใกล้วันสอบเข้ามา สมหมายต้องประสบกับสถานการณ์

17. ได้รับการรบกวนจากเพื่อน และขอรองให้ไปในงานพิธีให้ได้

ไป $|2|1|0|1|2|$ ไม่ไป

18. คนรักขอรองให้ช่วยทำงานบางอย่างที่จะต้องใช้เวลาพอสมควร

ทำให้ $|2|1|0|1|2|$ ไม่ทำให้

19. เพื่อนนักเรียนเก่าชวนไปทัศนศึกษา และสถานที่ที่จะไปนั้นเคยไม่เคยไปมาก่อน

ไป $|2|1|0|1|2|$ ไม่ไป

ประยงค์ตั้งใจไว้ว่าจะทำอุปกรณ์การสอนเกี่ยวกับ เรื่อง ระบบการย่อยอาหารให้ดีที่สุด และให้ทันส่งอาจารย์ในเช้าวันจันทร์ แต่ในคืนวันศุกร์นั้นก็เกิดป่วยเป็นไข้หวัดโดยกะทันหัน ประยงค์ควรจะทำอย่างไร?

20. ขอรองให้เพื่อนช่วยทำไม้บางส่วน เพื่อแบ่งเบาภาระ

ขอรอง $|2|1|0|1|2|$ ไม่ขอรอง

21. มีอุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่เพื่อนทำไว้แต่ เหนื่อยก่อนอยู่แล้ว คิดแปลงอุปกรณ์ชนิดอื่นสิ่งเสียเลย

คิดแปลง $|2|1|0|1|2|$ ไม่คิดแปลง

สุพิศ เป็นผู้ที่ไม่ชอบพูดเท็จกับใคร พูดสิ่งใดแล้วจะต้องทำทนายสิ่งนั้นเสมอ สุพิศจะทำอย่างไร เมื่อประสบสถานการณ์?

22. นัดกับเพื่อนไปฟังการอภิปรายเมื่อถึง เวลานั้นคนก็ตก

ไป $|2|1|0|1|2|$ ไม่ไป

23. เคยเขียนบัตรสนเท่ห์วิจารณ์อาจารย์ อาจารย์เขาหลงมาถามว่าใครเขียน

นิ่งเฉยเสีย $|2|1|0|1|2|$ ยอมรับ

ศุภกมลตั้งใจไว้ว่าจะเตรียมการสอบล่วงหน้าเป็นรายสัปดาห์ ซึ่งจะต้องเตรียมให้เสร็จในวันจันทร์ ส่วนวันอาทิตย์เป็นวันพักผ่อนโดยเฉพาะ แต่มีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้น

24. ทราบล่วงหน้าว่าวันเสาร์จะมีกิจกรรมพิเศษที่ต้องไปปฏิบัติที่โรงเรียนจึงเตรียมการล่วงหน้าให้เสร็จก่อน

สมควร $|2|1|0|1|2|$ ไม่สมควร

25. คำนวนักธุรกิจรู้สึกเปลี่ยวจากการสนทนาตลอดสัปดาห์ ไร่เตรียมการสนทนาในวันอาทิตย์ก็จะทันสมัย
 สบควร | 2 | 1 | 0 | 1 | 2 | ไม่สบควร

26. ในวันเสาร์ญาติมาจากการข้างวังหวัดจึงอยู่คุยกันจนดึก จึงผลัดกับตนเองไว้ว่าจะเตรียมการสนทนาในวันอาทิตย์ก็จะไม่เป็นไร

สบควร | 2 | 1 | 0 | 1 | 2 | ไม่สบควร

นิกและเอียนชวนกันไปบ้านอูทัย เพื่อชวนอูทัยไปดูภาพยนตร์ด้วยกัน เมื่อไปถึงบ้านอูทัยปรากฏว่าอูทัยไม่อยู่ พบแม่ของอูทัยกำลังรับประทานอาหารอยู่

27. พ่อแม่ของอูทัยให้รถอูทัยจะกลับมาภายใน 1 ชั่วโมง ซึ่งอาจจะไม่ทันดูภาพยนตร์
 รอ | 2 | 1 | 0 | 1 | 2 | ไม่รอ

28. แม่ของอูทัยเปิดโทรทัศน์ใหญ่ พ่อตีรายการพิเศษที่น่าสนใจ นิกและเอียนควรจะเปลี่ยนใจชมโทรทัศน์แทนภาพยนตร์หรือไม่

สนควร | 2 | 1 | 0 | 1 | 2 | ไม่สนควร

สมคิดเลี้ยงไก่ตัวผู้ไว้ตัวหนึ่งซึ่งทั้งสวยงามและแข็งแรงมาก ลงกิดรักกันมาก วันหนึ่ง
 29. พ่อเออยปากขอไก่ตัวผู้ไปชนกับตัวที่พ่อเคยแพมา

ยอม | 2 | 1 | 0 | 1 | 2 | ไม่ยอม

30. เพื่อนของพ่อกินข้าวที่บ้าน พ่อจึงขอไก่ตัวผู้เพื่อปรุงเป็นอาหารเลี้ยงเพื่อนพ่อ

ยอม | 2 | 1 | 0 | 1 | 2 | ไม่ยอม

ประธานทราบข่าวการสอบชิงทุนเพื่อไปศึกษาต่อในวิชาที่ตนสนใจและอยากเรียนอย่างยิ่งในวันสุดท้ายของการรับสมัครพอดี ประธานควรจะตัดสินใจอย่างไร? เบื้องพบว่า

31. ทุนนี้มีอยู่เพียงทุนเดียว แต่มีคนสมัครเป็นจำนวนมาก

สมัคร | 2 | 1 | 0 | 1 | 2 | ไม่สมัคร

32. มีการสอบสัมภาษณ์ในทันทีขึ้นใบสมัคร ทำให้เตรียมตัวไม่ทัน

สมัคร | 2 | 1 | 0 | 1 | 2 | ไม่สมัคร

33. หลักฐานที่เตรียมไปไม่ครบ แต่ถ้าบริหารจัดการก็อาจเสร็จและสมัครได้ทันเวลา

สละสิทธิ์ | 2 | 1 | 0 | 1 | 2 | ไม่สละสิทธิ์

โรงเรียนแห่งหนึ่ง ออกกฎข้อบังคับให้นักเรียนออกนอกบริเวณโรงเรียนโดยไม่ได้รับ
อนุญาตจากครูที่ใดคนหนึ่งเสียก่อน ในระหว่างพักกลางวันบ้าง

34. ลูกบาสเก็ตบอลที่เล่นกันอยู่กระดอนออกรั้วโรงเรียน ประตูที่ปิดไปเก็บลูกบาสเก็ตบอล
โดยไม่รอสขออนุญาตจากครู

สมการ $|2|1|0|1|2|$ ไม่สมการ

35. วาณีได้รับโทรเลขมีคำพูดบันทึกในตอนโรงเรียนพักกลางวันพอดี จึงออกจากโรงเรียน
ทันที โดยมีค่าใช้จ่าย

สมการ $|2|1|0|1|2|$ ไม่สมการ

3. แบบทดสอบวัดความเกรงใจ

ก. ในฐานะที่ท่านเป็นภริยากับครู, อาจารย์

1. ขอยืมเงินหรือสิ่งของ	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
2. เขาห้องเรียนสายกว่าครู, อาจารย์	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
3. คัดค้านไม่เห็นด้วยกับครู, อาจารย์	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
4. เขาพบเพื่อติดคอขู่ว่าจะสวนตัว	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
5. ทำผิดระเบียบของห้องเรียน เช่น ส่งเสียงดัง	กระทำ	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กระทำ
6. จะเข้าไปขอความช่วยเหลือของครูกำลังทำงาน	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
7. จะเข้าไปขอความช่วยเหลือของครูพักผ่อน	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
8. จะเข้าไปขอความช่วยเหลือของครูกำลังรับประทานอาหาร	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
9. แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งด้วยเหตุผลขณะเรียนในชั้น	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
10. เตือนให้ครูทราบว่าหมกขัวโงงเรียนแล้ว เมื่อครูกำลังสอนต่อไปอยู่	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
11. หยุกเรียนโดยไม่ขออนุญาต	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
12. ทักท้วงเมื่อครูสอนผิด	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า

ข. ในฐานะที่ท่านเป็นบุตรกับบิดามารดา

1. นอนตื่นสาย	กระทำ	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กระทำ
2. ขอเงินเพิ่มอีกเมื่อไปเพื่อใช้	กระทำ	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กระทำ
3. ขออนุญาตไปเที่ยวและค้างบ้านเพื่อน	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
4. ขอความช่วยเหลือ เช่น ให้อีกเสื้อให้	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
5. ขอเงินซื้อเสื้อผ้าสำหรับสวมไปเที่ยว	กล้า	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กล้า
6. แสดงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยเหตุผล	กระทำ	$\underline{3 \quad 2 \quad 1 \quad 0 \quad -1 \quad -2 \quad -3}$	ไม่กระทำ

7. กลับจากเที่ยวตลกก็เรียกใหม่ราคา เปิดประตูรับ กระทำ $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กระทำ
8. กลับบ้านผิดเวลาโดยไม่ได้ออกมาตรวจหน้า กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า
9. พาเพื่อนมาสนุกสวาทที่บ้าน เหม มาเลี้ยงอาหาร กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า
10. ขอให้ช่วยเมื่อมีความทุกข์ กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า

ค. ในฐานะที่ทาบ เป็น เพื่อนกับ เพื่อนที่สนิทสนม

1. ขอความช่วยเหลือจากเพื่อน กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า
2. ทอว่า เพื่อน เมื่อเพื่อนผิดนัก กระทำ $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กระทำ
3. รบกวนขณะที่เพื่อนกำลังนอนหลับ กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า
4. ขอขืมข้าวของ เงินทองจากเพื่อน กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า
5. ปรีกษา เมื่อมีความทุกข์ กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า
6. ให้เพื่อนทำงานส่วนตัวให้ กระทำ $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กระทำ
7. ให้เพื่อนคอยใบขณะที่เรากำลังศึกษาระ กระทำ $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กระทำ
8. เมื่อเขาทำในสิ่งที่เราไม่พอใจ ทอว่า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่ทอว่า
9. ถูกขอร้องให้ช่วยทำงานแก่เราไม่มีเวลา ปฏิเสธ $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่ปฏิเสธ
10. หยิบของของเพื่อนไปโดยไม่บอกเขาล่วงหน้า กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า
11. ขอของคืน เมื่อเพื่อนขยืมของของเราไปนาน กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า
12. แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในกรณีที่ไม่เห็นด้วยกับเขา กระทำ $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กระทำ

ง. ในฐานะที่ทาบกับผู้มีบุญคุณที่สนิทสนม

1. ปรับทุกข์ด้วย กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า
2. ขอความช่วยเหลือ กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า
3. ขยืมเงิน สิ่งของ กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า
4. แสดงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยเหตุผล กระทำ $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กระทำ
5. ตักเตือนเขา เมื่อเห็นเขาทำผิด กล้า $\begin{array}{c|ccc|ccc} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{array}$ ไม่กล้า

6. ทำงานให้เขาแล้วท่านจะขอ เงินค่าแรง กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า
7. แสดงความโกรธให้เขา เห็น เมื่อท่านไปพ้อใจ เขา กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า
8. ขอให้ช่วยฝากฝังท่าน เขาทำงานในบริษัทแห่งหนึ่ง กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า
9. บอกให้เขาหรือเสียงวิหขง เขาในขณะที่ท่านกำลัง
อ่านหนังสือสอบ กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า
10. เขาทำข้าวของ เครื่องใช้ของท่านเสียหาย และ
เขาจะคิดค่าเสียหายเป็นเงินให้ รับเงิน $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่รับเงิน

จ. ในฐานะแก้วท่ากับเพื่อนบ้านที่สนิทสนมกัน

1. เมื่อเห็นเขาทำผิด ตักเตือน $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่ตักเตือน
2. ฝากชื่อของใช้บางอย่าง กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า
3. ขอืมของใช้บางอย่าง กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า
4. ขอความช่วยเหลือเมื่อมีทุกข์ กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า
5. ขอให้เขา ฝากบ้าน เมื่อท่านไปอยู่ กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า
6. ขอโดยสารรถยนต์ของ เขาไปโรงเรียน กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า
7. ทวงของคืน เมื่อเขายืมท่านไปนาน กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า
8. เบิกวิทยุตั้งตามความต้องการของท่าน กระทำ $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กระทำ
9. ในกรณีที่ท่านไม่เห็นด้วยกับความคิดของเขา โต้แย้ง $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่โต้แย้ง
10. เมื่อถูกขอร้องให้ช่วยเหลือในขณะที่ท่านไม่ว่าง ปฏิเสธ $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่ปฏิเสธ
11. ขอร้องให้เขาส่งเสียง เมา ๆ ในขณะที่ท่าน
อ่านหนังสือสอบ กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า

ฉ. ในฐานะที่ทนายเป็นคู่พิพาทเด็กหนุ่ม

1. ทอว่าเมื่อเขาฉีกฉีก	กล้า $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่กล้า
2. ขอเงินและสิ่งของ	กล้า $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่กล้า
3. ขอความช่วยเหลือจากเขา	กล้า $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่กล้า
4. ให้เขาคอยในขณะที่ท่านกำลังศึกษาระ	กล้า $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่กล้า
5. ผนวกในขณะที่เขากำลังนอนหลับ	กล้า $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่กล้า
6. ขอของคืนเมื่อเขาขโมยจากเราไปนาน ๆ	กล้า $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่กล้า
7. หยิบข้าวของของเขาไปใช้โดยไม่บอกเขาล่วงหน้า	กล้า $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่กล้า
8. เมื่อเขาทำในสิ่งที่ท่านไม่พอใจ	ทอว่า $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่ทอว่า
9. เขาขอร้องให้ท่านช่วยทำงานในขณะที่กำลังดูหนังสือสอบ	ปฏิเสธ $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่ปฏิเสธ
10. แสดงความคิดเห็นโต้แย้งในกรณีที่ไม่เห็นด้วยกับเขา	กล้า $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่กล้า
11. ให้เขาช่วยทำงานส่วนตัว	กล้า $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่กล้า
12. ทอว่าเมื่อเขาฉีกฉีกกับทนาย	กล้า $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่กล้า
13. ทอว่าเมื่อเขาทำของของท่านหาย	กล้า $ 3 2 1 0 -1 -2 -3 $ ไม่กล้า

4. แบบทดสอบวัดความรู้ที่รับฝึกสอน

1. ข้าพเจ้าเก็บรักษาของใช้และเสื้อผ้าของข้าพเจ้าด้วยตนเอง
2. เงินที่ข้าพเจ้าได้รับจากผู้ปกครอง ข้าพเจ้าพยายามใช้จ่ายให้เพียงพอเสมอ
3. ข้าพเจ้าช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านด้วยความเต็มใจ
4. เมื่อมีกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในครอบครัวที่สมาชิกทุกคนควรจะช่วยกัน ข้าพเจ้าจะช่วยทุกครั้ง
5. ข้าพเจ้าพยายามทำงานให้เสร็จเพื่อต้องการถ่ายยืมเงินจากผู้อื่น
6. เมื่อข้าพเจ้าจะออกไปเที่ยว หรือไปเล่น หากผู้ปกครองขอร้องให้อยู่ช่วยเหลือ ข้าพเจ้าจะอยู่ช่วยเหลือ
7. เมื่อผู้ปกครองไม่อยู่บ้าน ข้าพเจ้าเป็นผู้ดูแลกิจการแทน
8. เมื่อจะออกจากบ้านไปเที่ยว และสัญญาว่าจะกลับมาในเวลาใดเวลาหนึ่ง แต่ข้าพเจ้ามักกลับมาหลังเวลาที่กำหนดทุกครั้ง
9. เมื่อข้าพเจ้าจะออกจากบ้านไปเที่ยว ข้าพเจ้าขออนุญาตผู้ปกครองทุกครั้ง
10. ในการเรียน ข้าพเจ้าใช้ความสามารถของตนเอง
11. ในการทำงานชิ้นหนึ่งแต่ปรากฏว่าประสบความสำเร็จล้มเหลว ข้าพเจ้ามีความมั่นใจจนเกินไป เพราะคนอื่นคอยกลั่นแกล้งหรือไม่ให้ความร่วมมือ
12. เมื่อครูให้งานหรือการบ้าน ข้าพเจ้าส่งทันตามกำหนดเวลาทุกครั้ง
13. เมื่อมีการประชุมหรือจัดกิจกรรมในชุมชนที่ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกอยู่ ข้าพเจ้าจะเข้าร่วมทุกครั้งที่
14. เมื่อถึงเวลาที่จะเข้าเรียน แม้เพื่อนห้องอื่นมาชวนออกไปข้างนอกห้อง ข้าพเจ้าออกไปกับเพื่อนทุกครั้ง
15. เมื่อข้าพเจ้าทำผิดกฎหรือข้อห้ามของเสีย ข้าพเจ้าพยายามหลบหลีกเพื่อไม่ให้คนอื่นทราบ
16. ข้าพเจ้ายินยักสู้เพื่อสิทธิของตนในหมู่เพื่อน
17. เมื่อถึงเวรของข้าพเจ้าในการรักษาความสะอาดของห้องเรียน ข้าพเจ้ามักหลีกเลี่ยง
18. ข้าพเจ้ามักแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนอยู่เสมอ

19. ข้าพเจ้าเห็นว่าการขาดเรียนบ่อย ๆ ไม่ใช่สิ่งที่เสียหาย
20. ในเวลาเรียน ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่
21. ข้าพเจ้ามักจะไม่วางหรือหลับในชั้นเรียน
22. ข้าพเจ้าเรียนและเล่นเป็นเวลา
23. ในการสอบแต่ละครั้ง ข้าพเจ้าได้ดูหนังสือและเตรียมสอบอย่างเต็มที่
24. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎของห้องเรียน และของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด
25. เมื่อครูให้ทำงานเป็นกลุ่ม ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าจะปล่อยให้เพื่อนำที่ของผู้อื่นร่วมงานคนอื่น ๆ
26. เมื่อมีกำหนดหมายพบปะกัน ข้าพเจ้ามักช้ากว่าเวลานัด
27. เมื่อมีเหตุยุ่งยากเกิดขึ้น ข้าพเจ้าจะหาทางหลีกเลี่ยงเสมอ
28. ข้าพเจ้ารักษาความลับได้ใจเกี่ยวกับนั้นเป็นความลับ
29. เมื่อได้รับมอบหมายงานที่ได้รับผิดชอบ ข้าพเจ้ารับผิดชอบได้อย่างเรียบร้อย
30. ข้าพเจ้าเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่เสมอ
31. ข้าพเจ้าชอบโตเถียงควบหา มากกว่าเหตุผล
32. ข้าพเจ้าทำงานเป็นกลุ่มได้ใจ ช่วยกันออกความคิดเห็นและช่วยเหลือกัน
33. ในขณะเดินหรือขี่จักรยานบนถนน ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด
34. เมื่อวิทยาลัยมีงานและต้องการอาสาสมัครทำงานบางอย่างใดอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้าจะอาสาสมัครไปช่วยทุกครั้ง
35. ข้าพเจ้าถือว่าการทำผิดต่าง ๆ ของข้าพเจ้าไม่ร้ายแรง เพราะข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาอยู่
36. ข้าพเจ้าถือว่าการไปเข้าห้องประชุมสายไม่เป็นไร ในเมื่อคนอื่นเขาก็ไปสายควบเหมือนกัน
37. เมื่อได้รับงานไปทำ ข้าพเจ้าจะทำให้เสร็จไม่ว่าจะมีอะไรมาขัดขวางหรือทำให้งานนั้นแล้วเสร็จโดยยาก
38. งานบางอย่างน่าจะทำได้เร็วทันเวลา แต่ข้าพเจ้าก็ผลัดไว้ก่อนทำทีหลัง
39. เมื่อผู้ใหญ่มอบหมายให้ข้าพเจ้าทำอะไรบางอย่างที่ยาก ๆ ข้าพเจ้าคิดว่าควมอดทนนี้ให้ผู้ใหญ่แกลงงานหนักจับไปค่าเสียเอง
40. เมื่อถึงเวลาเลิกงานเมื่อใด ข้าพเจ้าควรผลัดงานใดก็ตามใจ แม้ว่าจะงานที่ทำอยู่นั้นยังไม่เสร็จเรียบร้อย

41. ในกรรพที่ไม่มีเวลาติดตามบทเรียนและไม่มีเวลาสมาคมกับเพื่อนฝูง ข้าพเจ้าคิดว่า การละทิ้งบทเรียนย่อมดีกว่าการละทิ้งเพื่อนฝูง
42. ข้าพเจ้าเห็นว่านักเรียนที่มีความรู้แล้วควรได้คะแนนสูง ๆ แม้ว่าเขาจะทำการบ้านที่ไม่ได้รับมอบหมายจากครูไปเสียทั้งหมดก็ตาม
43. ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรเข้าไปดอกรถรอกห้ามเฟรม เมื่อบุคคลอื่นใช้วัสดุหรือทรัพย์สินของโรงเรียนโดยเปล่าประโยชน์
44. ข้าพเจ้าไม่จำเป็นต้องช่วยงานต่าง ๆ ของโรงเรียน เมื่อข้าพเจ้าไม่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษจากครูให้ทำสิ่งเหล่านั้น
45. ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรให้คนอื่นที่เกินในการกีฬา และกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียน ต้องมาเรียนหนังสือตรงตามเวลาเหมือนคนอื่น ๆ
46. ข้าพเจ้าคิดว่านักเรียนที่ไม่มีหน้าที่ต้องทำงานเพื่อโรงเรียนเมื่อได้รับการขอร้องให้ช่วยทำงานใดงานหนึ่งของโรงเรียนก็ไม่จำเป็นต้องช่วย
47. งานบางอย่างที่ข้าพเจ้าจะทำได้ แต่หากไม่ได้รับการขอร้องให้ทำ ย่อมไม่เป็นการสมควรที่ข้าพเจ้าจะทำ
48. ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรให้คนที่มีความสามารถพิเศษทำงานง่าย ๆ ที่ไม่น่าสนใจให้แก่โรงเรียน
49. ข้าพเจ้าคิดว่าไม่ควรชักชวนคนที่สมัครเข้าทำงานใด ๆ ถึงแม้เขาไม่มีความสามารถที่จะทำงานนั้น ๆ
50. ข้าพเจ้าคิดว่า เด็กๆไม่จำเป็นต้องช่วยทำงานบ้านในเมื่อคนอื่นในบ้านมีหน้าที่ต้องทำงานนั้นอยู่แล้ว.